

continū: ut lanā cādidā effiacet  
**E**t quā aspget yfopo et munda  
bimur: lauabit nos et sup ni  
uem cādidiores erim⁹. **T**ria sūt  
q̄ erga nos arbitrio suo cōstituta  
cōseruet. **B**onitatē dico: mise  
ricordiā atq; iusticiā. **B**onitas  
ē: quā esse iā cepim⁹. **R**isētor  
dia: q̄ ad peitētiā prouocamur  
**I**usticiā: q̄ futuro tēpore iudica  
bimur. **H**ec interī ordinē tēp  
m sese custodiūt p̄teritū p̄ns  
et futurū. **P**reteritū quo dñō  
auctore creamur et nascimur  
**P**resens quo cōsū nūq; cōseque  
mur. **F**uturū quo iux opera  
nrā iusticiā distribuente mū  
nerabimur. **I**taq; cū nrā regnū  
habem⁹ ī māibus: et ī arbitrio  
nrō posita sūt op̄ona pietat⁹  
**H**ic purgem⁹ cōscēciās nrās  
ab omī inquinacione: et spūa  
libus nos deinceps p̄ bonam  
cōsūsiōnē instrumētis apte  
mū. **C**ūtem⁹ desideria que  
militāt contra aiās nrās: pro  
fanā cōscēciā nullaten⁹ pacia  
mur. **C**onsequimur oīa que ex fi  
de credim⁹: si iustus nos actib⁹  
et vita iūitupabili cōponam⁹  
**R**erebimur remissam oīm pec  
catorū: resurgem⁹ ī vitā eter  
nā ī resurrectioē credētiū  
**E**t ut ampli⁹ loquēdi p̄sumat  
audacia: ī regna celozū cū ius  
tis itrabim⁹. cū quib⁹ ptē per  
p̄nāz habē meruim⁹. **S**ēptu  
ra dicēte. **P**ēitētib⁹ autē dedit

ptē iusticie: et corrogauit de  
ficiētes sustine⁹ et destinauit  
illos ī sortē ueritat⁹. **H**ec amā  
tissime frater: quib⁹ tecū p̄t  
ad exercendā p̄nāz cōhor  
taret. quātū ex dominicas lec  
tionib⁹ collige⁹ mediocritas  
ingenij mei potuit exarari  
**C**ū si iā ut arbitror aīmi  
studio et p̄p̄o instituto secta  
ris: currib⁹ cōfessionis isidēs  
tendis ad ueniam⁹: accipe me  
tecū ī hac cogitacōē cōsor  
tem: ut adiuncto cominuis  
comitatu. ad metas idulgen  
cie properem⁹: aut si pigri  
cie inertia p̄editus p̄nitita  
tem tuā sequi nō poterō?  
memēto mei et cū p̄mūm  
de dei largicione merueris:  
queso ut ī orozib⁹ tuis nūll  
la capiaris obliuione victo  
ris. **A**mē.

**E**xpliat liber p̄mus b̄ti  
ambrosij ep̄i de penitencia  
**I**ncipit sc̄cūdus eiusdem

**I**btitū fimo il  
le ē maximū  
qui plurimozū  
spectat p̄fectū  
moderatio. **A**pe  
oīm pulcherri  
ma ē. q̄ ne ipōs quidē quos dāp  
nat offendit et quos dāpna  
nerit dignos solet facē absolu  
cione. **P**enig sola ē q̄ dñi que



sitam sanguine etiam praxagave  
 rit. imitatrix bñficij celestis.  
 et redēptiōis vniūsozū salubri  
 sine tēperans: quē ferre possūt  
 aures hoīm. mētes nō refrige  
 nō pauere aīmi **E**tēi q' tūdet  
 hūane t̄firmitatis emēdare  
 vicia: ipam infirmitatē suā de  
 bet sustine et quodāmo pēsa  
 re hūeris nō abite' **N**ā pastor il  
 le evangelic' lassam ouē vex  
 ille legitur nō abieuisse **E**t sa  
 lomon ait **N**oli esse iustus ni  
 mium **D**ebz eī iustitiā tēperatē  
 moderatio **N**ā quēadmodū se  
 tibi auandū prebeat q' fasti  
 dio dedas: qui cōteptu se nō  
 cōpassioni medico suo putet  
 futurum? **D**eo dñō ihesus  
 cōpassus nobis ē vt ad se voca  
 ret nō deterrēt **M**itis vāt.  
 vāt humilis. deniq' ait **V**e  
 te ad me omēs q' laboratis et  
 onerati estis et ego reficiam  
 vos **R**eficit g' dñs ihesus nō  
 excludit neq' abicit **M**eritoq'  
 tales discipulos elegit: qui do  
 minice voluntatis intēpretes  
 plebem dei colligerent. nō repu  
 diarent **D**ñi liquet eos miter  
 xpī discipulos nō habendos:  
 qui dura pro mitibus. supba  
 pro huilibus sequēda opināt'  
 et cū ipi querant dñi miseri  
 cordiam alijs eam denegant:  
 vt sūt doctores nouatorū.  
 qui mūdop se appellat. **Q**uid  
 hys superbiis cū scriptura

dicat? qā nemo mūdus a pec  
 catis nec vni' diei infans? et  
 dauid clamat. a delicto meo mū  
 da me **S**anctiores isti q' dauid  
 de cui' familia nasci xpūs itar  
 nationis elegit misterio. cuius  
 posteritas aula celestis est.  
 vtero vginali suscipiens mūdi  
 redēptorem **Q**uid aut durius  
 q' vt indicant pēitēciā quā nō  
 relaxent cū vtiq' veniam ne  
 gando inuentiū auferat pēitē  
 cie. **N**emo eī p̄t bñ age' peni  
 tenciā: n̄ sperauit indulgen  
 tiam **S**z negat hys reddi cō  
 nem: qui preuaricatione lapsi  
 sūt **S**i vni' tm̄ crimen exape  
 rent (sacrilegij aut veniā nega  
 rent) duce quidē. sed tm̄ diu  
 nis tm̄ redargui viderent' sen  
 tencijs asseraonib' tū suis cō  
 uenirent **D**ñs eī crimē nul  
 lum excepit: qui peccata dona  
 uit oīa **A**t cū oīa p̄mā statorū  
 quodā more parib' putet est  
 manda esse mensuris et eque  
 eum q' gallū. aut vt aiunt quā  
 linarium atz illū q' p̄ez suffo  
 cauerit p̄petuo asserūt celesta  
 bus abdicandū misterijs. quō  
 vni' criminis obiciūt reos. cū  
 indignissimū esse nō possent  
 etiā ipi negare. vt paucorū pe  
 na p̄ueiat ad multos. **S**ed aiūt  
 se dñō deferre reuerenciā cū  
 soli remittendorū criminum  
 p̄tatem reseruet. p̄mo nulli  
 maiorem tūriam faciūt q'



qui eius voluit mandata resan-  
de: commissu minus resan-  
de. **Pa** cu  
ipse i evangelio suo dixerit dñs  
ihesus: accipite spm scm et quozu  
remiseritis pna remittut eis.  
quozu retinueris detenta erunt.  
**Quis** e qd magis honorat vtru  
qui mandatis obtemperat. an qui  
resistit. **Etia** i vtroq seruat obe-  
dientiam: vt pnam alliget et  
relaxet. **Heresis** i altero imitib  
i altero inobediens. vult ligare  
qd no resoluat: no vult solue  
qd ligauit: i quo se sua dāpnat  
sententia. **Dñs** ei par ius et sol-  
uenti esse voluit et ligandi: qd  
vtrūq pari cōdicioē pmisit. **Ergo**  
qui soluenti ius no habet nec  
ligandi hz. **Dicit** ei scdm dñm  
qui ligandi ius habet et soluen-  
di hz ita istorz assertio seipam  
strangulat: vt qā soluenti ius  
negant: negare debeant et li-  
gandi. **Quo** igit pt alterū lice?  
alterū no licere. **In** quibusdam  
datū: vtrūq e licere. **Aur** vtrūq  
no lice: certū e vtrūq lice eāe:  
heresi vtrūq no licere. **Ius** ei hoc:  
solis pmisū e sacerdotib. **Recte**  
igit etiā vendicat q veros sa-  
cerdotes hz heresis vendicare  
no pt: que sacerdotes dei no habz.  
**Non** vendicādo aut ipā de se p-  
nūnciat: q cū sacerdotes non  
habeat. ius sibi vendicare no  
debeat sacerdotale. **Ita** ipudē  
ti cōtumacia prudentē terminz  
confessionē. **Aspetat** etiā illud:  
qm qui spm scm accipit et solue-

di pna pntate accipit et ligadi.  
sic ei scriptū. **Accipe** spm sanctū  
quoz remiseritis pna remit-  
tuntur eis: et quozu detinue-  
ris detenta sut. **Ergo** qd solue  
no pt pnam: no hz spm scm. **Ma-**  
**nus** et spūs sc̄: officiu sacer-  
dotis. **Ius** aut spūs sc̄: i soluen-  
dis ligandibq pna emittit. **Quo**  
igit munit ei vendicat?  
de cui diffidit iure. **Quid** q  
insolentiores sut. **Pa** ad  
misericordiā propoz qd ad se-  
ueritatē sit spūs dei: qd ait se  
velle id nolunt. qd nolle hoc  
agūt: nū vindicare iudicis sit.  
remittē misericordiā. **Tollera-**  
**bilius** igit nouitiane remit-  
teres: q ligares. **Aliud** ei qua-  
si delinquendi pars usurpa-  
res: aliud quasi erupne cōpas-  
sus ignosceres. **Qz** aiūt se ex-  
ceptis grauioribz criminibus:  
relaxare veniā leuioribz. **No**  
hoc quidē auctoz vā erroris  
nouitiane aut. **Ita** qz cōtēpla-  
cione. vt qd ipē no posset solue  
no ligaret: ne ligando spera-  
ri a se facēt solucione. **In** eo  
igit p̄z vā propria dāpna-  
tis sententia: qui distinctionē  
p̄oz facitis. que soluēda a  
vobis putatis. et q sn remedio  
esse arbitremi. **Qz** deus distinc-  
tione no facit q misericordiā  
suā promisit: et relaxandi  
licentiā sacerdotibz suis sn vlla  
excepcione concessit: sed qui  
culpam exaggerauit. exagger-

qui nemū pnam dandā putauit.



raret etiā pñiam **M**aiora ei  
 émina maiorib9 abluūt etiā  
 Fletib9. Ita nec nouacian9 pro  
 bat9 qui veniā intclufit omib9.  
 nec vos eius discipuli imitato  
 res eiusmodē et cōdēpnatores  
 qui ibi minuitis studia pñie  
 ubi augeri oportet. qā grauior  
 ra pñā: maiorib9 sustētanda  
 fulgrib9 docuit x' misericordia  
 Que at ista pueritas ē: ut  
 vobis vendicetis possibilis cō  
 cessu deo ut ipi dicatis i'possibi  
 lia reseruetis. **H**oc ē sibi elige  
 causas ignoscendi et deo ma  
 teriem ferendi relinque. **E**t  
 ubi ē illud. **P**it aut deus ve  
 rax. omis at hō mendax. sicut  
 septū ē: ut iustificeris i' smoi  
 bus tuis et vincas cū iudica  
 ris. **U**t agnoscam igit' deū  
 mie magis indulgētē eē q' se  
 ueritatis tenacem: ipē aut' mi  
 sericordiā malo: q' sacrificiū.  
**Q**uō igit' vñm acceptū esse  
 p't sacrificiū deo q' negatis  
 misericordiā: cū ipē dicat se  
 nolle mortē pñoris sed correc  
 tionē. cui9 mterpres apostolus  
 ait. qā deus filiū suū mittens  
 i' similitudinē carnis pñā de  
 pñā dāpnauit pñā i' carne:  
 ut iustificatio legis i'pleretur  
 in nobis. **N**on in similitudinē  
 carnis aut. qā xpūs veritatem  
 suscepit carnis huāne non  
 similitudinē: neq' i' similitu  
 dinē pñā aut qā pñā nō feat.

sed pñā pro nobis fact9 ē: sed  
 veit i' similitudinē carnis pñā?  
 hoc ē suscepit similitudinē carnis  
 peccatrici: deo similitudinē qā  
 septū ē. **E**t homo ē. et q's agnoscat  
 eū. **H**omo eat carne: scdm hoies  
 q' agnosceret. ita et h' carnē ha  
 bebat nrām: sed carnis hui9 vicia  
 nō habebat. **N**on ē sicut omis ho  
 mines ex virili et seica erat p  
 mixtione gñat9: sed natus de  
 spū sancto. et v'gine imacula  
 tū corp9 suscepit. q' nō solū  
 nulla vicia maculauerāt: sed  
 nec gñatiois aut cōceptiois cō  
 trectio viluosa susceperat. **N**ā  
 omis hoies sub pñā nascimur:  
 quozū ipē ortus i' vicio ē: sicut  
 habes lōm dicēte dauid. **E**cce ei  
 i' iniquitatib9 cōcept9 sū: et i' de  
 lictis peperit me mater mea.  
**I**deo pauli caro corpus mortis  
 erat: sicut ipē ait. **Q**uibus me  
 liberabit de corpore mortis hui9?  
**X**p'i at caro dāpnauit pñā: qd  
 nascendo nō sensit quod moris  
 do crucifixit. ut i' carne nrā esset  
 iustificatio p' gñā: ubi erat collu  
 uie p' culpam. **Q**uid ergo dice  
 mus ad h' n' qd dixit apostol9?  
 si deus pro nobis quis contra  
 nos? **Q**ui filio p'pō nō peccat sed  
 pro nobis omibus tradidit eū  
 quō etiā cū illo nō oīa nobis do  
 nauit. **Q**uis accusabit adūsus  
 electos dei? **D**eus iustificat: q's  
 ē qui cōdēpnet. **X**pūs q' mortu  
 us ē p'mo qui et resurrexit: qui

l' qui



ē i dextera dei: q̄ eā impellat p̄  
nobis. Pro quib⁹ ḡ xp̄s impel-  
lat. eos nouacian⁹ accusat: quos  
xp̄s ad salutē redemit eos no-  
uacian⁹ dāpnat ad mortē: quib⁹  
xp̄s dicit tollite iugū meū sup  
vos et disate a me q̄a mitis sū.  
nouacian⁹ dicit imitō sū. Quib⁹  
xp̄s dicit iucietis requie aiab⁹ vrb⁹:  
iugū ē meū suauē ē: et onus  
meū leue. hys graui⁹ on⁹ et du-  
rū iponit iugū nouacian⁹. Cū  
appensus igit⁹ ad misericordiam  
sit dñs ihesus: lig ista satis in-  
struat: tñ ip̄ eā te doceat:  
q̄a cū adūsus impressionē ple-  
tūtiōis instrue nos vellet aut:  
nolite time eos q̄ occidit corp⁹:  
aiam aut nō pnt occide: sed po-  
tius eū timete: q̄ p̄ aiā et  
corp⁹ mitte m gehēnā. Et  
infra Om̄s ḡ qui cōfessus  
fuerit me corā hominibus:  
confitebor et ego eū corā p̄re  
meo q̄ ē i celis. Qui aut nega-  
ueit me corā hominibus: negabo  
et ego eū coram p̄re meo qui  
est in celis. Vbi confitetur p̄  
om̄ibus confitetur. om̄s cōplec-  
tatur: vbi negat. nō om̄s negat:  
sicut ei sup̄ habet: om̄s q̄ me  
confessus fuerit: confitebor et  
ego eū. hoc ē oēm: consequēs  
erat ut infra quoq; sic reddet:  
om̄s aut qui me negauerit.  
Dz ne om̄s negare videretur  
ita subiecit: qui aut negauerit  
me corā hominibus negabo et ego

eū. Grām prōmittit om̄ibus: nō  
om̄ibus minat iuriā: qd̄ est  
miseratiōis exaggerat: qd̄ vl-  
tioni⁹ extenuat. At ita scriptum  
est nō solū i eo libro q̄ scdm  
matheū scribit euāgelij dñi  
nr̄i ih̄u xp̄i: sed eā i eo lom̄ ē  
ul scdm lucam cepit: ut suas  
nō otiose id posuisse utrūq;  
Dixim⁹ qd̄ scriptū sit: colligam⁹  
sententiā. Om̄s inquit q̄ me  
confessus fuerit: id ē ex qua-  
cūq; vita ex quocūq; statu qui  
confessus me fuerit: habebit  
remuneratōrē me cōfessiōis  
sue. Cū dicit om̄s. null⁹ a  
remuneratōrē q̄ confessus fue-  
rit excluditur: nō similis om̄s  
qui negauerit negabitur. P̄t  
enī fieri ut aut quis victus sup-  
plicis: sermone neget. et cor-  
de adoret. Nūq; eadē causa  
ē ei⁹ q̄ sponte negat. et ei⁹  
q̄ tormenta inclinauerit ad sa-  
trilegū: nō volūtatis. Cū  
indignū aut cū apud hom̄es  
valeat cōtantiā gr̄a ut apud  
deū nō valere asseratur. Nā  
sepe i hoc adletharū seculari  
certantiē eā victos quorū  
fuerit cōtantiā probata vul-  
gus hom̄m cū victoribus co-  
ronare cōsuevit: maxie quos  
viderit aut dolo aut fraude  
exallos victoria. Xp̄s ergo  
adlethas suos quos viderit  
grauius paulisp̄ resisse sup-  
plicis: sine venia patietur ma-



ne: **N**unq̄ nō habebit rationem laboris: q̄ etiā quos p̄icit non in eternū proiciat: **D**icit ei dauid **N**on ietnū proiciat deus: et cōtra hūc audiem⁹ heresim dicēte p̄icit in eternū **R**ec̄ ī finē inquit absidet misericordiā: a gnatio ne ī gnationē: aut obliuiscet misereri deus: clamat p̄pheta **E**t sūt q̄ diuine miseracionis quodā inducāt obliuia. **B**ed aiūt ideo se ista asserē ne mutabile deū face' videant: si hys quib⁹ fuerat uat⁹ ignoscat. **Q**uid igit⁹? **R**epudiabim⁹ diuina oracula: et istorū op̄tione sequemur: **S**ed nō deus alienis asserciōib⁹: sed suis estimand⁹ uocib⁹ est **Q**uid ei prop̄cius edere possum⁹ isiḡni eius misericordie? q̄ ip̄e p̄ p̄pheta osee quib⁹ t̄quā uat⁹ minabat⁹ cōtinuo t̄q̄ r̄cōsilia tuo indulget. **A**ut ei **Q**uid tibi faciā effraym. aut quid t̄ faciā iuda? **E**t infra **Q**uō te cōstituiā? **D**elut adama efficiā te: et sicut seboim **I**n ip̄a indignatiōe uelut patrio quodā affrū heret: quō ad penā tradat errantē **E**t si iudeus miretur: deus t̄i adhuc sc̄nū examinat **S**ed cōtinuo qui dixerat sicut adama efficiā te: et sicut seboim. q̄ due urbes ex uicinia sodomorū. parilio exidij traxere consortiū **S**onū sum t̄ inquit cor meū ī meip̄so: cōturbata t̄ p̄nā mea nō faciā sc̄m iracūdiā furoris mei.

**R**ōne apparet q̄ ideo nobis peccantib⁹ indignet⁹ dñs ihesus: ut indignatiōis sue nos furorē uertat. **I**ndignatio ergo eius nō uolūtionis executio: sed magis absolucionis op̄atio ē **S**ic enī dixit **I**n cōuersus ī gemueris salu⁹ eris **E**xpectat gemitus urōs: sed tēpales. ut remittat p̄petuos. expectat lachrymas nr̄as: ut profundat pietatē suā **S**ic ī ewāgelio uidue nr̄is lachrymis cōpassus: filiū ei⁹ resuscitauit **E**xpectat nr̄am cōuersionem: ut reuertamur et ip̄i ad gr̄ciā: que si nullus lapsus nobis irrep̄t: ī nobis p̄seueraret **D**ed q̄a p̄cis nr̄is contrahim⁹ offensam: indignat⁹ ut hūliemur **H**ūliamur: ut digni sim⁹ magis miseratiōe q̄ pena **D**oreat te c̄te ih̄emias dicens: q̄a nō repellet ietnū domim⁹: qm̄ cū hūliauerit inq̄t miserebitur sc̄m multitudīez misericordie sue: q̄a nō hūliauit toto corde suo neq̄ repulit filios hoīm **H**oc c̄te ī trenis iheremie legim⁹ **E**t ex hys uel reteris que sequūt⁹ adūtim⁹: quia deo hūliat sub pedibus suos om̄s uictos terre. ut iudiciū eius declinem⁹: sed nec toto corde hūliat p̄corē usq̄ ad terrā: qui etiā de terra suscitāt inopem **E**t de stercore erigit pauperē **N**on ē ex toto corde hūliat: qui se uenie



reseruat. **S**i nō ex toto corde oēs  
pātrē humiliat: quātomagis eū  
qui nō ex toto corde petauit.  
**N**ā sicut dixit de iudeis. popu-  
lus hic labijs me honorat. cor  
autē eorū longe ē a me: fortas-  
sis et de aliquib⁹ lapsis dicat.  
**I**sti labijs me negarūt. sed corde  
meū sūt. **D**icit autē eos pena  
nō auerit p̄fida. **P**ine causa  
autē hys aliqui veniā negant  
quorū fidem eousq; cōsecutus  
est p̄secutor: ut eam studeret  
expugnare tormentis nega-  
runt semel. sed cotidie cōfite-  
retur: negarūt sermone sed  
confitentur gemitibus: cōfite-  
tur eiulatibus. cōfitentur fletu-  
bus. cōfitentur liberis. nō coac-  
tis vorib⁹. **C**esserūt quidem  
ad temp⁹ dyaboli tēptatiōi:  
sed etiā dyaboli postea reces-  
sit ab his quos sibi vendicāe  
nō potuit: cessit g⁹ fletib⁹. ces-  
sit pēnitēcie. quos tuaserat  
alienos p̄didit suos. **N**ōne  
ita istud ē: ac si quis captiuū  
vite vrbis populū abducit.  
**C**aptiu⁹ abducit. sed iuitus  
qui in alienas terras nātate  
contendat. itimo tū nō migret  
affcū: patriā secū aīo vehat.  
queram copiam q̄admodū  
reuertatur. **Q**uid ergo. **C**ū  
hui⁹ reuertit. nūq; est aliq;⁹  
qui p̄suadeat nō recipiendū.  
minore s; honore. sed studio  
appensiore. ne habeat quo iul-

tet aduersarius. **S**i armato ig-  
nosas qui pugnare potuit. nō  
ignoscas ei in quo sola pug-  
nabat fides. **I**psius dyaboli  
de hui⁹mōi lapsis se requira-  
mus sentēciā nōne videtur  
dicere. **P**opul⁹ h⁹ labijs me ho-  
norat. cor autē eorū longe est  
a me. **Q**uō ei meū ē q̄ non  
recedit a xp̄o. **S**ine causa autē  
me colere videntur: q̄ doctrinā  
ihesu custodiunt. **E**go autē pu-  
tabam q̄ meā docerent: plus  
dāpnant dū cōpta deserunt.  
**C**erte ihesus in hys amplius  
gloriat. dū recipit reūten-  
tes. insultant omēs angeli:  
q̄a gaudiū magis ē in celo sup  
vno pātrē pēnitēciā agente  
q̄ in nonaginta nouē iustis q̄  
non indigent penitēcia.  
**D**e me in celo de me in terris  
triūphus sumit. nichil x⁹ perijt  
q̄n h⁹ qui ad me cū fletu vene-  
rant cū desiderio ad etiā re-  
uertuntur. et horū exemplo  
etiā de meis p̄ditor qui didi-  
cerint nichil hic esse vbi ho-  
mines p̄ntib⁹ p̄uocāt. p̄mij⁹  
et plurimū illic vbi gemit⁹  
lachryme. ieiūnia meis epulis  
preferunt. **H**oc g⁹ nonaciani  
excluditis. **Q**uid ē ei aliud  
excludere n̄ spem v̄eie negare.  
**D**ed neq; semiuuū illud de-  
relictū a latronib⁹ samarita-  
nis p̄terijt. sed vulnera ei⁹  
oleo vinoq; curauit. p̄us ifun-



dens oleū quo foueret et sup  
 iūmētū suū iposuit vulnera  
 tū. i quo ei9 patā aiā vexit. nō  
 ouem pastor despexit errātē  
**Vos autē** dicitis noli me tāgē.  
 vos dicitis volentes iustifica  
 re vosipōs nō ē proxim9 nō  
 supbiores q̄ legis perit9 ille  
 qui xp̄m tēptare cupiebat.  
**Ille enī** dixit quis ē meus pxi  
 mus? **Ille** interrogat vos  
 negatio. sicut sacerdos ille des  
 cendens. et sicut leuita p̄terit9  
 quē curandū suscipe debuisti  
 nec recipietes hospicio pro q̄  
 xp̄s duos numerauit dena  
 rios cui9 te proximū fieri xp̄s  
 iubet vt facilius i eū miseri  
 cordiā habeas **Ip̄s** est enim  
 p̄xim9 q̄ nō solū cōformem  
 natura cōiūxerit sed etiam  
 misericordia copulauit **Ab**  
 eo te alienū supbia facis ex  
 tollens te frustra i flatus mē  
 te carnis tue et nō tenens ca  
 put **Di** et teneres caput. ad  
 uertes tibi nō deserendū eū  
 pro quo xp̄s mortuus est  
**Di** caput teneres aduertes  
 corpus omē cōpaginando po  
 tius q̄ soluendo i incremen  
 tū dei p̄ copulā caritatis et  
 redēptionē cresce' p̄dōris **Cū**  
 igit' fr̄m omēz aufertis pe  
 nitentiē q̄ aliud dicitis nisi  
 hoc nemo de vulneratis nos  
 trū ingrediatur hospitiū ne  
 mo sanetur i nrā ecclesia.

apud nos nō auant' egroti. Sani  
 sum9 medicū nō habem9 neces  
 sariū q̄ ip̄e ait Non opus est  
 sanis medicus: sed his qui male  
 hnt. **Ego** dn̄e ih̄u ad eam  
 tuā totus adueni. qm̄b nouacia  
 nus excusat **Nouacian9** dicit  
**Iuga** boiū emi qui iugū x̄  
 suaue nō suscipit. et onus gra  
 ue collo iponit suo. qd̄ portare  
 non queat **Nouacian9** seruos  
 tuos a quibus iūtabat' tenuit  
 et cōtumelia affectos occidit q̄s  
 iterat a baptismatis labe iniqui  
 nauit **Uite** gō ad exitus via  
 rū et collige bonos et malos  
 et debiles et cecos et claudos  
 introduc i ecclesiam tuā. iube  
 impleat' dom9 tua. introduc  
 om̄s ad cenā tuā. q̄ quē tu vo  
 caueris dignū facies si sequa  
 tur **Ille** sane reicit' q̄ nō ha  
 buerit vestem nuptialem:  
 hoc ē amictū charitatis vela  
 mē gratie **Uite** inq̄ ad vni  
 uersos nō excusat ecclesia tua  
 a cenā tua **Excuset** nouacian9  
**Non** dicit familia tua sana s̄  
 medicū nō quero. sed dicit sa  
 na me dn̄e et sanabor. salua  
 me et saluabor **Deniqz** ecclesie  
 tue sp̄s ē i illa q̄ accessit re  
 tro et tetigit fimbriā vestimē  
 ti tui. dicēno intra se q̄ si teti  
 gero vestimētū ei9 salus ero  
**Hec** gō etiā cōfiteatur vulnera  
 sua. her curari cupit **Et** tu qui  
 dem dn̄e om̄s cupis sed non



om̄s auari volūt. Non vult no-  
uacian⁹ q̄ se putat esse sanū. Tu  
dn̄e egrū te dicitis. et ī nūmo nr̄az  
sentis infirmitatē dicens. eger erā  
et visitasti me. **N**ouacian⁹ m̄mū  
illū visitare nescit ī quo tu deside-  
ras visitari. **J**udicis petro exau-  
santi ne ei pedes lauares. **N**isi la-  
uero t̄ pedes nō habebis meā  
ptem. **E**d̄ ḡ isti consociū p̄nt te-  
cum habere qui clauēs regnī sus-  
cipiūt. negantes q̄ pat̄ā dimitte-  
debeant. **E**d̄ quidē recte dese-  
fatent̄ nō h̄nt eī petri heredi-  
tatē qui petri sedem nō h̄nt qm̄  
ip̄ia diuisione discerpūt. sed hoc  
improbe q̄ etiā ī etiā donari pat̄ā  
negant posse cū petro dictū sit.  
tibi dabo clauēs regnī celorum.  
et quicūq̄ ligaueris sup̄ terram  
erunt ligata et ī celo. et quicūq̄  
solueris sup̄ terrā erūt soluta  
et ī celo cū ip̄e vas electionis  
dn̄ice dicat. si tū aut̄ quid do-  
nastis. et ego. **N**am et ego qd̄  
donauī p̄t̄ vob. ī p̄sona xp̄i.  
**C**ur aut̄ paulū legit̄ sicū tam-  
impie arbitrantur errasse. ut  
iūs sibi vendicaret dn̄i sui.  
**D**ed̄ vendicauit acceptū non  
vsurpauit indebitū. **V**ult  
dn̄s pluimū posse discipulos  
suos. vult a seruis suis ea fie-  
ri ī noīe suo. q̄ faciebat posit⁹  
ī terris. **D**eniq̄ ait. **E**t maiora  
h̄q̄ facietis. **D**edit ut mortuos  
suscitarent. et cū ip̄e saulo redde-  
redde' posset vsum videndi. eū

<sup>Asuū</sup>  
tū ad ananiā discipulū misit.  
ut ei⁹ b̄ndictione saulo refunde-  
rent̄ oculi quos amiserat. **P**e-  
trū quoq̄ secū ī mari iussit  
ambulare. et q̄a titubauit re-  
prehendit ilico. eo q̄ dona gra-  
ciarū fidei pauxilitate minuis-  
set. **D**edit etiā discipulis ut lux  
mūdi essent p̄ gr̄ā. q̄ erat ip̄e  
lux mūdi. et q̄a descensurus  
erat ī celo et ī terrā ascensur⁹  
helyam ad celū leuauit. noīe  
eū terris cōplacito redditur⁹  
tpe **B**aptizatur⁹ quoq̄ ī spū  
sancto et igni p̄ iohannem  
baptismatis sacramenta p̄misit.  
**O**m̄ia deniq̄ donauit disci-  
pulis suis. de quib⁹ aut̄ ī m-  
noīe meo demonia eiciunt lig-  
uis loquent̄ nouis serpētes  
tollent. et si mortiferū quid  
biberint nō eos nocebit. sup̄  
egros man⁹ iponent. et b̄n̄  
habebūt. **O**m̄ia ḡ dedit. sed  
nulla ī h̄ys p̄t̄as. vbi diuini  
muneris gracia viget. **C**ur ḡ  
man⁹ iponitis et b̄ndictōis  
opus creditis. si quis forte re-  
ualuerit egrotus. **C**ur p̄sumi-  
tis aliquos a collūuione dya-  
boli p̄ vos mūdari posse. **C**ur  
baptizatis si p̄ hoīez pat̄ā dātā  
nō licet. **I**n baptismo utiq̄  
remissio pat̄az om̄i t̄. **Q**uid  
interest utrū p̄ p̄t̄erā an  
p̄ lauachrū hoc iūs sibi datū  
sacerdotes vendicent. **U**nū  
ī utroq̄ m̄steriū t̄. **S**ed di-



res q̄a i lauacro opatur misterio  
rū gr̄a: q̄d i p̄nā: Nōne dei  
nomē opatur. **Quid ergo?** Vbi  
vultis vendicatis vobis gr̄a  
vbi vultis repudiatis. **Et hoc iso-**  
lētis arrogācie nō s̄ timoris  
est. ut fastidio vobis sint q̄ volūt  
agē p̄nā: p̄nā videlicet fletū  
non potestis. Non ferūt oculi  
vū vilia vestimētōrū illu-  
uē sordidatorū: sup̄bo odo  
et tumido corde delicat̄ mei  
indignāti voce dicētes singu-  
li noli me t̄gē q̄a mūdus sum.  
**Dixit quidem dñs ad mariā**  
magdalēnā noli me t̄gē. et nō  
dixit q̄a mūdus sū. qui mūdus  
erat. Tu audes nouācie mū-  
dū te dicē. qui et si operibz mū-  
dus esses hoc solo verbo fieret  
imūdius. **Isayas dicit** q̄ miser  
ego et cōpūctus corde q̄a cū sim  
homo. et t̄mūda labia habeam  
i medio quoqz populi t̄mūda  
labia h̄ntis n̄ habite et t̄mūdi  
mūdus sum. cū mūdus nō sit  
ut scriptū ē nec vniū diei infans.  
**Dauid dicit** Et a delicto meo mū-  
da mea q̄ v̄nqz misericordē se-  
pe dñi iustificauit gr̄a tu mū-  
dus cū tam iūstus sis ut non  
misereris ut festuca i oculo  
fr̄is tu videas. trabē at̄ q̄ i oculo  
tuo est nō i sideres. **Imū-**  
dus et apud deū: om̄is iūstus  
**Quid at̄ iūstus** q̄ ut velis ē  
dimitti peccā tua cū roganti ip̄e  
non putas remittenda: **Quid**  
iūstus q̄ ut te iūstifices i quo

129

dāpnas alterū cū gr̄a iūsta cō-  
mittas. **Deniqz remissionem**  
celebratur p̄ p̄nā n̄ dñs  
ihesus dicē sibi iohāni ego a  
te debes baptizari et tu venis  
ad me respondit sine modo sic  
cū dect nos iplē om̄e iūstā  
**Et dñs quidē venit ad p̄nā**  
cū p̄nā ip̄e nō haberet et bap-  
tizari voluit. cū mūdari n̄  
nō erat. **Vos quis ferat** qui  
putatis nō esse vobis opus mū-  
dari p̄ peitēciā q̄a mūdator  
vos dicit p̄ gr̄a q̄ si iā peccā-  
re vobis ip̄o sibile sit. **Et dicit**  
**Baptizari** si peccauerit hō i hōie  
orabit pro eo ad deū. si aut̄ i deū  
peccauerit hō quis orabit p̄ eo.  
**Primū ut dixi** q̄ supra. tūc  
te ista pateret obice. si solus p̄-  
uaricatoribz non relaxares  
penitēciā. tū q̄ scrupuli ista af-  
ferret questio. Non eī scriptū  
z nullqz orabit pro eo. sed quis  
orabit. hoc ē quis ē ille q̄ m-  
tali causa orare possit querit  
non excluditur. **Deniqz habes**  
in psalmo quarto decimo **Dñe**  
quis h̄itabit i tabernaculo tuo  
aut quis requiescat i mōte sc̄o  
tuo. Non ē nullqz: sed proba-  
tus h̄itabit. **Nec hoc dicit** q̄  
nemo requiescat. sed requies-  
cat electus. ut scias hoc verū  
esse. q̄ nō m̄lto post i psalmo  
vicesimo tertio ait **Quis ascē-**  
det i mōtem dñi aut quis sta-  
bit i loco sc̄o ei. id est non  
queritqz de vulgo nec plebere



vilitatis aliquis: sed vite egregie  
singularisq; meriti. Et ut scias qd  
cū quis dicit nō intelligit nullq;  
sed aliquis significatur. cū dixerit  
qd ascendit i motē dñi subiecit:  
innocens mātibus et mūdo corde  
qui nō accepit i vano aiā suā.  
et alibi. Quis sapiens et intelli-  
get hec? **I**duq; dicit qd nullq;  
intelliget. Et i ewangelio. **Q**uō  
fidelis dispensator et prudens  
q; constituit dñs sup familiā suā  
ut det illis i tpe tertia mēsuā.  
Et ut cōprehendas qd de eo  
dixit. qui vltiq; est nō de eo  
qui nō ē: subiūxit. **B**eatus  
ille serū q; quē cū veniēt dñs  
sic iuenerit facientē. Et illud  
ita opinor dñm deus quis si-  
milis est? nō vtiq; nullus qd  
ymago patris filius hominis est.  
**S**imiliter igit; accipiendum  
qd orabit pro teo hoc ē singu-  
laris vite aliquis debet orare  
pro eo qui peccauit in dñm  
qd quo maior culpa ē maio-  
ra sunt qrenda suffragia.  
**N**on ē quicūq; de vulgo pro  
iudeorū populo. sed moyses  
rogauit qm vituli caput fi-  
dei imemores adorauerūt.  
**I**duquid errauit moyses? qd  
rogauit et meruit et impe-  
trauit. **Q**uid ē talis affectus  
nō impetraret qm se obiecit  
pro populo dicens. et nūc  
si dimittis illis peccatū dñte. **S**m  
aut dele me de libro vite.  
**V**ides qd nō tāq; deliciosus

intercessor et fastidij plenus sibi  
consulat ne offensione cōtra-  
hat qd nouatiani metuere se  
dicit. sed magis oīm memor  
sui imemor offende nō time-  
bat ipse ut plebem ab offensio-  
nis periculo exueret et liberaret.  
**P**roteruo scriptū ē qd orabit pro eo  
hoc ē talis qualis moyses. qd se  
offerat pro peccatib; talis alio  
iheremias. cui cū esset dñm a  
dño deo nō nolī orare pro po-  
pulo isto tñ orauit et veniam  
pmeruit. **D**eniq; intercessione  
aphetica et obsecratione tanti va-  
tis inflexus dñs dicit ad iherlm  
qm ea quoq; pñiam pro delictis  
egerat dicens. **D**ñe dīpotens dō  
israhel aiā i angustijs et spūi-  
tus anxius clamat ad te. audi  
dñe et misere. Et iubet luctus  
vestimenta deponi et abire ge-  
mitus pñie. **H**ic ē scriptū est i  
fine libri. **E**xue te iherlm stola  
luctus et vexationis tue et in-  
dūe te decorē eius qd a deo da-  
ta ē tibi glā in eternū. **T**ales  
igit; peccatores in delictis maxi-  
mis sūt requirendi. nā si  
quicūq; de populo orant nō  
exaudiūt. **U**nī nec illa qstio  
vra quicūq; poterit ferre pon-  
deris quā sumitis de epistola  
iohānis dicens? qd scit fr̄j  
suū peccare peccatū nō ad mortē:  
petat et dabit illi vitā deus  
qd nō peccat ad mortem. **E**t  
peccatū ad mortē nō de illo dicit



ut orat. Nō ē ad moysen et ihe-  
remiā loquebatur sed ad pplm  
qui suorū p̄torū aliu p̄torem  
deberet exhibe' cui satis ē si pro  
leniorib' delictis deū p̄tetur  
gruozū veniā iustozū ozōibus  
referenda patet. Nā quō iohā-  
nes dicit nō ozandū pro delicto  
gruozū q' legisset rogasse moy-  
sen et impetrasse ubi erat p̄ua-  
tatio volūtaria qui sciret etiā  
iheremiā rogasse. Quō iohan-  
nes dicit nō ozandū pro p̄tō q'  
esset ad mortē q' ip̄e i apocalypsi  
sp̄sit mandatū angelo eadē p̄-  
gamī. Habentes illic tenētes  
doctrinā balaam qui docebat ba-  
lach mitte scandalū cōtra filios  
israhel mādūcare imolata et  
fornicari. ita et tu habes doc-  
trinā nicholaitarū similē age  
p̄niam alioquin venio tibi. Vi-  
des q' deus q' p̄niaz exigit ut  
veniā pollicetur. Deniq' et  
tibi dicit q' habz aures audiat:  
quod sp̄s dicit eccl̄ijs. Vince  
ti dabo mādūcare manna. Nō  
ne ip̄e et iohānes cognouerāt  
stephanū pro p̄secutorib' suis  
qui xp̄i nomē audire nō pote-  
runt de p̄tatu. cū de ipsis a  
quib' lapidabat' dicit. dñe ne  
statuas illis h' p̄am. Cui' p̄ca-  
tionis effectū in apostolo vi-  
dem' Paul' ē q' lapidaciū  
vestimēta seruabat. nō multo  
postea p̄ grā xp̄i apostolus  
factus ē: q' an fuerat p̄secutor

930

**E**rgo qā de iohānis ḡialte p̄kī  
sermo ē. ipsi' iohānis i euāgelio  
sc̄pta interrogem' utrū cū vza  
int̄pretatione cōueniāt. Sc̄pti  
Daribit ei dixisse dñm. qā sic di-  
lexit deus mūdū hūc ut filiū  
suū vnigenitū daret. ut om̄s  
qui credit i ip̄o nō pereat sed  
habeat vitā et̄nā. Si quē ergo  
lapsū reuocare cupias. ut ne  
dat an ut nō credat hortaris.  
utiq' ut credat. Si q' credit iux-  
tā dñi sentēciā h' vitā et̄nam. Quō  
g' prohiberis orare pro eo cui  
vitā et̄na debetur. cū diuine  
sit gr̄ie fides. sicut apostolus i  
diuisionib' gr̄iarū docet quia  
ali' datur i eodē sp̄i fidei. et  
discipuli dñi dicūt ad augē nō  
bis fidem. Cui g' habet fidē  
habet vitā et̄nā qui habet vitā  
non ē exclusus a venia. Om̄s  
ē qui credit i eū nō pereat. et  
Cū om̄s dicit' null' excludat'  
null' excipitur. Non ē excipit  
illū qui lapsus ē: si tñ postea bñ  
credat. Plurimos cōperim' se  
reformasse post lapsū. et pro  
noīe dei passos. Num possum' q'  
h'is martirū consortia negare.  
quib' dñs ihesus nō negauit.  
Audem' igit' dic' nō esse h'is vi-  
tam redditā. quib' xp̄us coronā  
reddidit. Sicut g' post lapsū  
plerisq' si patiant' corona red-  
ditur. ita si credant. et fides red-  
ditur que fides donū dei est.  
sicut habes sc̄ptū. qā a deo vob'



datū ē. nō solū ut credatis ī eū  
sed ut etiā patiāmi pro illo scū  
qd id q̄ donū dei habet: p̄t non  
habē indulgētiā: Nō vna aut  
sed duplex grā ē ut om̄s qui  
credit ut patiātur pro dño ihesu  
Habet igit̄ q̄ credit vna grā habet  
aut̄ alterā si fides ei⁹ passionib⁹  
coronetur Reḡ q̄ prius q̄ pate  
retur petrus sū grā fuit. sed  
vbi passus ē acquisiuit alterā  
Et pleriq̄ q̄ nō habuerūt grā  
ut pro ihesu patiēter habuerūt  
tū grā ut ī ihm̄ crederet Ideo  
dicit̄ ut om̄s q̄ credit ī eū nō  
pereat Om̄s inq̄t hoc ē ex quo  
cūq̄ statu ex quocūq̄ lapsū si cre  
dat penire non tumeat P̄t ei  
fieri ut aliquē de iherl̄m̄ descen  
dentē ī ihericho hoc ē de mar  
tiry certamē relapsū ī istius  
vibe cupiditatē secularēq̄ grā  
vulneratū a latronib⁹ hoc ē  
a p̄secutorib⁹ et semiuivū ve  
litum euāgelic⁹ ille samari  
tan⁹ iueniat q̄ n̄rāvū ē custos  
ciuitatū. samaritan⁹ ei⁹ custos di  
citur ut nō pretereat eū sed  
cūret et sanet Fortasse ideo nō  
p̄terit eū q̄ aliq̄ vitale ī eo  
agnoscit vñ possit vitā resu  
me' Rōne vobis videt̄ ille  
qui lapsus semiuivū ē si vi  
tale aliq̄ fides sp̄ret Nā qui  
penitus deū ex suo corde abicit  
ille mortu⁹ ē Qui ḡ penitus  
nō abicit. sed p̄ ip̄pressionē tor  
mentorū ad tempus negauit

semitiuū) Et Aut si mortuus ē  
cur ei dicitis agendā p̄niam q̄  
iā curari nō p̄t. Si semiuivū  
ē infunde oleū sed nō vinūm  
Sū oleo qd foueat et remorde  
at Tolle eū ī iūmetū tuūm  
trade stabulario: duo era ad  
eius curā ip̄ende Et ei pri  
mū Proxim⁹ at esse nō p̄t  
poteb: n̄ faciās misericordiā  
Nemo ei p̄t dia proxim⁹: n̄  
qui curauit. nō occiderit Si  
aut̄ vis dia proxim⁹: n̄ dicit  
t̄ xp̄s vade et fac tu similit̄  
Aliud simile cōsideremus  
Qui credit ī filiū habet vitā  
et nā: qui at nō credit filio  
nō videbit vitā: sed ira dei  
manet sup̄ eū Sed manet  
vitiq̄ iā incept̄ et ex delicto  
aliquo iā cepit: q̄ aū nō cre  
didit Vbi ḡ qd credit ira dei  
discedit vitā at̄ accedit Crede  
aut̄ ī xp̄m lucū vitē Qui  
ei credit ī eū: non iudicatur  
Sed referūt hoc locū qm̄ id q̄  
credit in xp̄m custodire debeat  
sermonē eius Dic̄ ei aut̄ sc̄p̄  
tum dicente dño Ego lux m̄  
hūc mūdū veni. ut om̄s q̄  
credit ī me ī tenebris non  
maneat. et si qd̄ audierit ser  
monē meū et custodierit eū  
ego nō iudico eū Ille nō iū  
dicat. et tu iudicab: Ille dicit  
ut qui credit ī me ī tenebris  
non maneat: hoc ē si fuit ī  
tenebris nō p̄maneat ī eis



errore emendet culpa corrigat:  
 custodiat mandata mea **Dix** ei  
 nolo morte peccatoris: sed cum  
 dixi super quoniam qui in me credit non  
 iudicatur: et hoc custodio **Non**  
 ei veni ut iudicem mundum sed  
 ut saluem mundum pro me **libent**  
 ignosco prompte indulgeo. mi  
 sericordia malo quam sacrificium: quia  
 pro sacrificio iustus commendatur:  
 pro misericordia peccator redimitur  
**Non** vult vocare iustos sed pec  
 catores **In** lege sacrificium in euan  
 gelio misericordia est **Lex** pro moysen  
 data est: pro me gratia **Quid** hoc  
 evidenciam? **Denique** et subter  
 agit **Qui** spernit me et non  
 accipit verba mea habet qui iudicet  
 eum **sum** tibi videtur accipere ver  
 ba christi qui se non corripuit: **pro**  
 facto non videtur **Cui** ergo corri  
 git se: accipit verbum eius. **Hoc**  
 est ei verbum eius: ut se unusquisque  
 reuocet a culpa **Aut** excludas  
 igitur naturam est hanc eius sententiam:  
 aut si negare non potes acquies  
 cas oportet eum quoque mandata  
 custodire **dnica** qui peccare de  
 sinit delictis renunciant. **Non** ergo  
 debes de eo interpretari dominum qui  
 semper custodierit **Si** est hoc sen  
 sisset addidisset semper non adde  
 do autem de eo pronunciant qui quod  
 audiuit custodierit **Audiuit** autem  
 ut corrigeret errorem **Custodiuit**  
 igitur quod audiuit **Quoniam** vero du  
 rum ut ad penam vocetur perpetua  
 qui vel postea custodit dominum ma

data. ipse te doceat qui etiam non  
 custodientibus mandata sua veniam  
 non negavit sicut habes in psal  
 mi corpore si iusticias meas non  
 apprehenderunt et mandata mea non  
 custodierunt visitabo in ira iniqui  
 tates eorum et in flagellis delicta  
 eorum. misericordia autem mea non  
 desipiam ab eis **Omnes** igitur  
 permittit misericordiam **Sed** ne in  
 iudicio hanc esse misericordiam pu  
 tes: est discretio inter eos qui per  
 tuam detulerunt obedientiam man  
 data celestia et inter eos qui aliquando  
 vel errore vel necessitate lapsi  
 sunt **Et** ne nostro circumscribite ar  
 gumento putes christi iudicium accipere  
**Et** est autem **Si** sciens servus volun  
 tate domini non fecit vapulabit mul  
 tis. si autem nesciuit vapulabit pau  
 cis **Uterque** igitur si credat recipit  
 ab eo quia castigat deus omnem filium  
 quem recipit. et quem castigat morti utique  
 non tradit quia scriptum est **Castigans**  
 castigavit me dominus et morti non tradi  
 dit me **Denique** paulus dicit non  
 deserendos eos qui peccata ad mortem  
 fecerunt sed potius lacrimarum pa  
 nibus et potu coercendos **Flebilis**  
 ita tamen ut ipsa moderata tristitia  
**Hoc** est significat et potum dabis  
 eis in lacrimis in mensura. ut ipsa  
 tristitia mensuram habeat ne for  
 te habundantiore tristitia ab  
 sorbeatur qui agit penitentiam  
 sicut scripsit ad corinthios **Quid**  
 vultis: **In** magna veniam ad vos  
 an in charitate et spiritu mansuetu



dmis. **S**ed nec v̄ga grauis est  
qm̄ legerat. tu quidē p̄tues eū  
virga. aiām aut̄ eius a morte  
liberabis. **Q**uid esset ī virga ve  
nire doret īuentio fornicatiōis.  
accusatio inreſti reprehensio tu  
moris q̄ inflati essent. quos  
magis luge oporteret. postre  
mo cōdēpnat̄. is tolleretur a cō  
sortio cōiūnis et traderet̄ adū  
sario nō ad īteritū aiē sed car  
nis. **D**icit eī dñs ī aiām sancti  
iob p̄tatem nō dedit. sed ī carnē  
eius p̄misit licentiā: ita et hic  
traditur sathane ī interitū carnis  
vt serpens terram eius lingeret  
aiē nō noceret. **M**oziat̄ ergo  
caro nr̄a cupiditatib⁹ sic captiua  
sit subdita nec legi mētis nr̄e  
repugnet. sed bone seruituti  
subiecta moziat̄ sicut ī paulo  
qui castigabat corpus suū vt  
seruituti redigēt. quo p̄babilior  
fuerit p̄dicatio si lex carnis ei⁹  
cū lege mētis cōgruet̄ et cōue  
niret. **I**nterit eī caro cū sapiā  
eius transit ī sp̄m. vt iā non  
que carnis sūt sapiat sed que sūt  
sp̄s. **U**tinā videā īfirmari car  
nem meā vt iā nō trahar cap  
tiuus ī lege p̄m̄. utinā iā non  
ī carne viuā. sed ī fide xp̄i. **E**t  
ideo maior ī infirmitate corporis  
ē gr̄a q̄ ī salute. **D**eniq; et pau  
lum quē multū dilexit noluit  
liberare ab īfirmitate carnis  
cui petenti vt discedet̄ a se in  
firmitas respondit. **S**ufficiat tibi

gr̄a mea. nā v̄tus ī infirmitate p̄  
ficiatur. **E**t paulus plus sibi ī infir  
mitatib⁹ plaret dicens: cū ifir  
mor tūc potens sum. **C**onsumet̄  
enī carnis ī infirmitatib⁹ anīe  
fortitudo. **E**xplanauim⁹ pauli  
sententiā nūc v̄ba ip̄a cōsidere  
mūs qua ratione dixit q̄ tra  
dideit eū sathane ī interitum  
carnis q̄a tēptator nr̄e dyabolus  
ē. **R**am debilitates membris  
singulis inferre et egritudines  
toto solet mouere corpori. **D**e  
niq; p̄tussit s̄m iob v̄lge malo  
a pedibus vsq; ad caput q̄a ī po  
testate accepit ī interitū carnis  
eius dicente deo. **E**cce trado tibi  
eū t̄m̄io aiām eius n̄istodib⁹. **I**oc  
hisdem v̄bis apostolus transtu  
lit dicens. q̄ tradidit hui⁹mōi  
hoiēm sathane ī interitū carnis  
vt sp̄s salu⁹ sit in dei dñi nū  
ih̄u xp̄i. **M**agna p̄tās maḡ gr̄a  
qui impat̄ dyabolo vt se ip̄e des  
truat. **D**e destruit cum hoiēm  
quē tēptando supplantare studet:  
ex infimo sortore efficit: q̄a dū  
carnē debilitat mētē eius corro  
borat. **E**gritudo eī carnis p̄m̄  
repellit: luxuria aut̄ carnis  
culpam adolet. **I**lluditur ergo  
dyabolus: vt se ip̄o mortis sue  
vulnē contra se armet quem  
debilitandū putauit. **S**ic et  
s̄m iob magis armauit postea  
q̄ vulnerauit. qui totū corpus  
duris p̄fusū vlceribus. dyaboli  
quidem morsum p̄tulit. sed



venena nō sensit Et ideo bñ ei  
 dñm ē: adducens draconē ī ha-  
 mo Iudes eū sicut auē ligabis  
 eū sicut passerem puero ipones  
 sup eū manū Vides q̄admodū  
 a paulo illudatur vt ī cauernā  
 eius sicut puer ille ppheticus  
 manū mittat et serpens ei nich-  
 il noceat de latebris eruat eū  
 de veneno ei⁹ faciat spiritale  
 antidotū vt qd̄ venenū ē medi-  
 camentū fiat Venenū ad iteri-  
 tū carnis medicamentū sit ad  
 salutē spūs Quod eī nocet cor-  
 porū uiuat spm Manducet ergo  
 terrā meā serpens. dentē carni  
 ligat conterat corpus. dicat  
 dñs et de me trado tibi eū tñmō  
 aiām eius custodi Cuiāta vis  
 x̄ custodia hoīs impetur etiā  
 ipi dyabolo qui vult semp noce-  
 re ihesum nobis ppiciemus In-  
 perante xpō et dyabolus ipse  
 fit prede sue custos. vel iūctis  
 mandatis obsecūdat celestibus  
 et quāuis iūctis. tñ māsue-  
 tis obsequitur imperijs Sed  
 quid ego obsequiū eius cōmēdo?  
 Da ille semp malus. vt deus  
 semp sit bonus ipē qui maliciā  
 eius nobis in grām cōuertit  
 Vult nocē ille: sed nō p̄t si xpō  
 obsistat Carnē vlcerat. sed cus-  
 todit aiām: terrā deuorat sed  
 reseruat spm Deniq; sc̄ptū ē  
 Tunc lupi pascentur et agni  
 simul Leo et bos paleas man-  
 ducabūt. serpens vero terram

vt panē et nō nocebit neq; vasta-  
 bunt ī mōte sancto meo dicit dñs  
 Dāpnati eī serpētis ē hec ē sentē-  
 tia Er̄t t̄ terra tibus Que terra?  
 Ea vtiq; de q̄ dñm ē Terra es et  
 ī terrā ibis Hanc terrā serpens  
 manducat sed si ppicius ē nobis  
 dñs ih̄s vt nō cōpatiatur aniā  
 carnis debilitati: non attendatur  
 vapore corpis et calore mēbrozū  
 Bonū ē nube magis q̄ vri Est  
 eī flāma q̄ ī terra vrit Vnde  
 hūc ignē non alligem ī sinu  
 mentis et recessu pectoris. ne ite-  
 rioris nr̄i vramus exiūias et so-  
 rense hoc aiē nr̄e vestimētū. vela-  
 menq; carnale. edax libidinis flā-  
 ma consumat sed transeam⁹ per  
 ignē Et si qd̄ inridat amoris in-  
 tendiū transiliat et transeat nō  
 alliget adulterinā cupiditatem  
 vinculis cogitacionū. nullos si-  
 bi nodos assidue nexu medita-  
 ciois astringat nō intendat sepe  
 ī formā mulieris meretricis n̄  
 adolescentula ad vultū iūuenis  
 oculos leuet Et si fortuito aspe-  
 xit et capta ē quātomagis capi-  
 tur si curiosa aspexit Vel cō-  
 suetudo nos doceat Ideo vela-  
 miē obnubit caput suū mu-  
 lier vt etiā ī publico tuta ve-  
 recundia sit. non facile vult⁹  
 eius ī adolescentis oculo occur-  
 rat: nuptiali velamiē tecta  
 sit: ne vel fortuitis occurrib⁹  
 pateat ad vuln⁹ vel alienum  
 vel suū Sed si tegmiē caput ve-



latius ne temere aut videatur  
aut videat. dñi eī caput velatur  
vultus abscondit<sup>r</sup> quātomagis  
se velare debet pudoris tegmē  
vt etiā i publicū seruetū ipsa suū  
habeat. Verū esto inaderit o  
culus sed nō intendat affectus.  
Non eī vidisse crimē ē sed cauē  
dū ne origo criminis sit. Videt car  
nalis oculus sed p̄mat corporis  
oculos mētis verecūdia. Habe  
mus mortale dñm et indulgē  
tem. Dixit quidā p̄pheta: nolo  
itendas i formā mulieris forni  
carie. Sed tñ dñs dixit. Cui vi  
deit mulierē ad cōcupiscendam  
eam iā mechatur ē eā i corde suo.  
Non dixit si quis videit adul  
terauit: sed si quis ad cōcupiscen  
dam viderit. Non aspectū sed af  
fectū quesitū. Bonus tñ pudor  
qui ipsos corporis oculos sic p̄mere  
consuevit vt sepe nō videam<sup>9</sup> qd  
videmus etiā. Etē specie videmur  
aspice quicq̄ occurrerit sed si non  
miscet<sup>r</sup> aīni intentio. huc quoq̄  
scdm carnis officium n̄r aspectus va  
nescit. Ita plus videm<sup>9</sup> aīo q̄ cor  
pore. Et si videit caro ignē non  
alligem<sup>9</sup> in sinu. hoc ē i secto  
mentis aīniq̄ archano. Non  
impluem<sup>9</sup> ignē hūc ossibus. nō  
ip̄i nodos nobis iniciam<sup>9</sup>. non  
miscam<sup>9</sup> sermonem aliquē aī  
hui<sup>9</sup> mōi vnde exstuet ignis.  
Adulterin<sup>9</sup> sermo iuuenale:  
nodus adolescentiū verba ado  
lentis vincula sunt amoris.

Vidit hūc ignē ioseph qñ eum  
adulterij cupida mulier alloca  
ta est. Voluit eū cape sermo  
ne misit laqueos labiorū suoz  
sed pudiciū virū ligare nō po  
tuit. Voluit eī vincula mulie  
ris. vox pudoris s̄mo grauita  
tis. Habena cautele. fidei custo  
dia. castimonie disciplina. Cape  
re eū retibus suis ipudum non  
fuit potuit misit manū et appre  
hendit vestem ei<sup>9</sup> vt nondum  
stringet. Verba petulantis mu  
lieris cupiditatu sunt rethia  
man<sup>9</sup> ei<sup>9</sup> amoris nodus est.  
Sed nec retib<sup>9</sup> capi potuit mēs  
pudica nec nodo. Excussa veste  
solutus ē nodus. Et ideo qā nō  
alligauit ignē in sinu mentis  
sue non combussit corpus suū.  
¶ Vides q̄ qā aīni n̄r culpe  
est auctor. Itaq̄ caro inorens:  
sed plerūq̄ p̄cā n̄stra. Ego  
non te vincat forme cōcupiscē  
tia. Multa rethia tendūtur a  
dyabolo. multa laquei. Oculis  
meretricis laqueus ē amoris.  
Ip̄i nobis oculi n̄r rethia sunt:  
et ideo scriptū ē. ne capiaris ocul  
tuis. Ip̄i nobis ergo tendim<sup>9</sup>  
rethia quib<sup>9</sup> uoluimur et ip̄i  
cām<sup>9</sup>. ip̄i nobis vincula necti  
m<sup>9</sup>. sicut legim<sup>9</sup> qā vinculis  
p̄cōzū suorū vnusquisq̄ con  
stringit<sup>r</sup>. Et ideo transeam<sup>9</sup>  
ignem adolescentie ardore q̄  
iuuenilis etatis transeam<sup>9</sup>  
aquā nō remaneam<sup>9</sup> in aqua



ne flumina nos profunda includant  
**Transeamus** magis ut et nos dica-  
mus: torrentem pertransiit anima  
mea. **Cui** est pertransit saluus est  
**Denique** dominus sic ait. **Si** transieris  
per aquam tecum sum flumina te  
non includent. **Et** propheta dicit.  
**Vidi** impium superexaltatum ultra  
cedros libani et transiit et ecce  
non erat. **Transiit** secularia et  
omnem gloriam cecidisse aspiciens im-  
piorum. **Moses** quoque transiens  
secularia flumina vidit visum  
magnum et ait. **Transiens** vi-  
debo hoc visum. **Si** enim fuisset  
in corporis viuis et seculi istius  
lubricis voluptatibus tanta non  
vidisset misteria. **Transeamus**  
et nos ignem hunc libidinis.  
quem metuens paulus. sed nobis ti-  
mens qui castigando corpus suum  
fecerat ut etiam non timeret sibi  
dicit nobis. **Fugite** fornicationem  
**fugiamus** ergo tamen sequente que  
non potest nos sed in nobis sequitur  
nosmetipsos ergo videamus dilige-  
ter ne dum illam fugimus nobiscum  
eam portemus. **Volumus** enim plerum-  
que fugere sed si non peritus eam de nostro  
excitamus. **Tollimus** eam magis  
quam relinquimus. **Transiliamus** ergo  
eam ne nobis dicatur: ambulat  
in igne flamma viue quem accendisti  
quem sicut ille qui alligat ignem in sinu  
vestimenta comburet. sic qui ambulat  
super ignem pedes comburat. necesse est  
quem sicut scriptum est: ambulabit quis

433

super carbones ignis pedes autem non  
comburet. **Gravis** est ignis et ideo  
non demum illi alimenta luxurie  
**Pascit** libido concubiis. nutritur  
deliciis. vincto attenditur ebrietate  
flamatur. **Graviora** hijs sunt fo-  
menta verborum. quam vincto quodam  
sodomitane vitio mentem inebriat  
**Caveamus** tamen et huius habundantiam  
vini. **Ubi** enim caro inebriatur mens  
titubatur animus vacillat cor fluctuat  
**Et** ideo ad utrumque utile preceptum est  
quo monet thymotheus hijs ver-  
bis vincto modico utere propter fre-  
quentas infirmitates tuas. **Cum** ca-  
let corpus tradit vaporem. cum  
alget morbi frigore caro refrigeratur  
anima tua. **Cum** dolet cor-  
pus tuum tristis est mens tua. sed  
tristitia tua in gaudium veniet.  
**Noli** ergo timere si manducetur  
caro tua anima tua non deuoratur.  
**Ideo** dauid non timere se dicit.  
quia carne eius non animam inimici  
edebant sicut legitur dum appro-  
pinquat super me nocentes. ut edant  
carnes meas. qui tribulant me  
inimici mei ipsi infirmati sunt  
et ceciderunt. **Ruinam** igitur sibi so-  
lam fuit serpens. **Ideo** serpenti  
traditur qui a serpente elusus  
est. ut quem deierit hunc erigat et  
fiat ruina serpentis hominis resur-  
rectio. **Dathanam** autem corporalis  
huius contritionis et carnalis auc-  
torem debilitatis scriptura osten-  
dit paulo dicente. **Datus** est mihi  
stimulus carnis mee angelus sa-



thane ut me colaphiset ut nō extol-  
lar. Sic ergo amare paulus didicit  
quodmodum ipse sanat? Bonus ita  
quod doctor dum promittit alterum de  
duobus utrumque donauit. Venit in  
vinea quia a conione sacra conuictum  
remouit. Et bene dicitur tradi satha-  
ne qui sepatur a corpore. Venit  
etiam in caritate spiritus mansuetu-  
dis vel quia sic tradidit ut spiritum eius  
saluum faceret vel quia eum quem ante  
sequestrauerat postea sacramentis  
reddidit. Nam et sequestrari oportet  
quod grauitur grauiter lapsum ne  
modicum fermentum totam massam  
corrumpat: et expurgandum est  
vetus fermentum vel in singulis  
vetus homo. hoc est exterior homo  
aut actibus suis vel in populo  
inueratus peccatis vicijs quod contritum.  
Et bene dicitur expurgandum non proi-  
ciendum: quod ei expurgatur non totum  
iudicatur inutile. ideo ei purgatur ut  
utile ab inutili separetur. Sed ante  
purgatur nichil in se utile habere creditur.  
Jam tunc igitur apostolus reddendum  
sacramentis iudicauit celestibus si pur-  
gari se ipse vellet. Et bene ait expur-  
gate velut opibus enim quibusdam  
totius populi purgatur et plebis  
lachrimis abluuntur. qui orationibus  
et fletibus plebis <sup>reprimuntur</sup> lachrimis a peccato  
et homine mudatur interiore.  
Donauit ei christus etiam sue ut unum  
per omnes redimeret. quod dominus ihesu  
meruit aduentum ut per unum omnes  
redimerentur. Hic sensus pauli est  
quem verba obscuriora faciunt.

Consideremus ipsum apostoli sermonem  
Expurgate inquit vetus fer-  
mentum ut sitis noua conspersio  
sicut estis azimi. Dicitur quod totum  
etiam suscipit onus peccatoris  
cui compatendum est. Fletu et oratione  
et dolore est et qui fermento eius se  
totum conspergat ut per uniuersos ea  
quae superflua sunt in aliquo peniten-  
tia agente vultus misericordie  
et compassionis velut collatina qua-  
dam admixtione purgentur  
sive ut illa mulier euangelica  
doret. que typum preterendit etiam  
eo quod fermentum abscondat in  
farina sua donec fermentetur  
totum ut mundum omnem sumatur.  
Docuit me dominus in euangelio quod  
sit fermentum dicens Non intelli-  
gitis quia non de pane dixi. atten-  
dite a fermento phariseorum et  
saduceorum. Tunc inquit intel-  
lexerunt quia non dixit a panibus  
sed a doctrina phariseorum et sa-  
duceorum attende sibi. Hoc ergo  
fermentum hoc est doctrina pha-  
riseorum et disciplinam saduceorum  
abscondit etiam in farina sua  
cum litteram legis durioris spirita-  
li interpretatione molliuit et ve-  
lut mola quadam sue disputatio-  
nis infregit proferens velut de  
folliculis litterarum misteriorum in-  
terna secreta et resurrectionis  
fidem astruens qua dei mise-  
ricordia predicatur qua reparari  
creditur vita mortuorum. Non  
absurda autem videtur ad hunc



loai assuptio copatiois huius. **Di**quidem regnuu reloru e patoris redempcio. **E**t ideo farina eate cospersa mir omis boni et mali ut sinus omis noua cospersio. **N**e quis aut vereret ne fermenti vicio sioris admixtio massam decoloraret ideo dixit ut sitis noua cospersio sicut estis azimi: hoc e talis cospersio vos cospersio reddat qualis erat inocencie vte pura sinceritas. **I**ta si nuseriamur non fuscatur pato alieno. sed redempcionē eius acquirim nre gre ut qualis erat puritas pseueret et ideo addidit. **E**t enim pascha nrm imolatus e xpūs. **H**oc e passio dñi omibz pfuit et patoribz donauit redempcionē quos flagray penituit admissi. **I**taq epulemur bonu abū penitentiā gerentes leti redempcionem. nullus ei abus e beniuolencia et pietate dulcor epulis nris atq leticie. nulla de peccatore seruato inuidia admisceat ne seipe a domo prūs qadmo dñi expositi i euāgelio inuidus ille fiat excludat qui fratre receptu doluit que i ppetuu gaudebat exclusim. **C**uius vos silēs esse nouaciani non potestis negare qui ideo ut dicitis i ecclūz nō cōuenitis qā p penitenciam tributa spes fuerat his q lapsi fuerat reuertendi. **S**ed hoc penitenti e specie: ceterū episcopatū amissi dolore succensus no

uacianz scisma cōposuit. **S**ed nō itelligitis qā de vobis quoz prophetauit apostolus et vobis dicit et vos iflati estis et nō magis luctū habuistis ut tollat de medio vrm q hoc opus fecit. **U**t q tūc peitūs tollit cū aboletur patm eius. **N**on e excludendū ab ecclā dicit apostolus qui suadet esse purgandū. **C**um igit apls remiserit patm qua vos auctoritate dimittendū negatis. **E**s reuerentior xpi nouacianus an paulus. **S**ed nouerit paulus dñm misericordē. nouerat dñm ihm seueritate magis discipulozū offensū q misericordia. **D**eniq iacobū et iohāne dicentes q ignem de celo peterent qui cōsumet eos q dñm reape nolebant cōfiteri ihe suo dicens. **N**escitis cuius spūs estis filij ei hoīs nō veit aiās hoīm pdere sed saluas face. **E**t illis quidē dixit nescitis cuius spūs estis qui ipsiq spūs erant vob aut dicit nō estis spūs mei qui meā clemenciā non tenetis q meā refutatis misericordiam qui excluditis penitentiā quā ego p apostolos meos pdicari volui i nouē meo. **F**rustra enī dicitis vos pdicare penitenciam: qui tollitis fructū penitencie. **H**omines e ad aliqd studiū aut fructibz aut pmijs incitant. **O**mē aut studiū torpescit dilacione. **E**t ideo dñs ut pae



p̄ncipiū fructu accumularet deuoio  
discipulorū dixit qm̄ q̄ dimisisset  
oīa sua et deū secutus esset tencies  
tū recipiet hic et ī futuro vitā  
et̄nā. Prius h̄ promisit vt fasti-  
dia dilacionis auferret addidit  
et ī futurū vt hic disc̄s credere  
in futurū quoz solueda ē p̄mia.  
Remuneratio igit̄ p̄ncipiū: testi-  
moniū futurorū ē. Si q̄s igit̄  
occulta animā h̄m̄ p̄t̄ x̄m̄ aī  
sādiōse p̄tenciam̄ egeit. quō ista  
recipiet. si ei totō non refundit̄.  
Volo veniā reus speret petat  
eam lachrimis petat eam gēni-  
tibus. petat populi totū fletib̄  
vt ignoscatur ei obsecret et aī  
secūdo et t̄tio fuit dilata ei  
totō. v̄dat remissio se suppli-  
casse fletus augeat. miserabilior  
postea reuertat̄. teneat pedes  
brachijs. osculetur osculis. lauet  
fletibus. nec dimittat vt de ip̄o  
dicat dñs ih̄sus: remissa sūt  
ei p̄t̄ multa qm̄ dilexit nud-  
tum. Cognouit quosdam ī peni-  
tencia sulcasse vultū lachrimis  
exarasse cōtinuis fletibus genas  
strauisse corpus suū calcandū  
om̄ib̄ ieiūniis ore semp̄ et  
pallido mortis sp̄m̄ spiranti  
in corpore ptulisse. **Quid ex-**  
spectam̄ vt mortui veniā me-  
reantur: qui mortem sibi itū-  
lerūt cū adhuc vuerent. Sa-  
tis ē inqt̄ ei qui talis ē obiu-  
gatio h̄c q̄ fit a plurib̄. ita cō-  
tra magis donetis et consolēnū

ne forte habūdāiore tristitia ab-  
sorbeat̄. Si satis ad cōdēpnā-  
tionē ē obiuigatio q̄ fit a plu-  
ribus: satis ē quoz ad remissio-  
nē p̄t̄ obsecratio q̄ fit a plurib̄.  
**Mozalis** m̄ḡ et n̄ ē fragilitas  
t̄scius. et diuine pietatis  
iterpres. vult donari p̄t̄.  
vult cōsolacionē adhiberi. ne tris-  
ticia p̄tencē tedio longe dila-  
cionis absorbeat. Ideo ergo do-  
nauit apostolus: nec solū dona-  
uit: sed etiā ī eo cōfirmari ca-  
ritatē voluit. Quia carus ē nō  
habz diuiciā: sed mansuetudi-  
nē. Nec solū donauit ip̄e sed  
voluit etiā om̄es donare. et se  
p̄t̄ alios donasse dixit ne multi  
p̄t̄ vni diuiciā contristarentur.  
Si tu donastis inquit et ego  
p̄t̄ vos in p̄sona xpi vt nō ar-  
tūueniam̄ a sathana nec enī  
versucias ei ignozam̄. Recte  
p̄t̄ serpentē cauere q̄ vsucias  
ei p̄t̄ nō ignozare. q̄ multe ad-  
nocendū sūt. Vult ei semper  
nocē. Ip̄e circūuenire vt mortē  
inferat sed debem̄ cauere. ne  
remediū n̄m̄ fiat ei t̄p̄hus.  
Circūuenimur ē ab eo si per-  
nitiā tristitiā pereat qui p̄t̄  
liberari p̄ indulgenciā. Et vt  
scirem̄ q̄ de baptizato dicit. ad-  
didit. **Scpsi** vobis ī epistola ne  
cōmiseram̄ fornicarijs non  
vtq̄ fornicarijs huius mundi  
Et infra subiūxit. **Nūc** aut̄  
scpsi vobis non cōmiseri. **Si**



quis frat' noīatur fornicator aut  
 auarus aut ydolis seruicns Quos  
 simul subiūxit ad penā. Simul vo  
 luit etiā ad veniā ptine. Si quis  
 aut talis ē inqt n̄ hoc nec cibū  
 sumas. Cū seuer' p̄tinacibus  
 q̄ indulgens rogantib' Adūsum  
 illos x' armat' iūria. his xpi  
 iūocatio suffragat'. At ne quis  
 forte eo moueatur q̄ scriptū est  
 tradi huiusmodi hoīem sathane i  
 iteritū carnis et dicat quō po  
 tuīt ad veniā ptine. ¶ Cū  
 oīs iterijt caro cū manifestū  
 sit i vtroq; redeptū hoīez m  
 vtroq; saluari. neq; aiām sine  
 carne nez carnē s̄n aiā. cū sibi  
 sint gestoz opm cōsorcij copu  
 late. s̄n cōsorcio ul pene esse vel  
 p̄mij. It sibi responsū hoc heat  
 q̄ interit' nō cōsumatū carnis  
 assūptionē significet sed castigi  
 cionē. Dicit eī mortu' p̄cō deo vi  
 uit. ita illerebra carnis interit' et  
 cupiditatib' suis morit' caro et  
 castitat' cetozq; bonus reuūiscat.  
 Et qd' ap' ex' q̄ de m're sumam'.  
 Naq; de ipā de q̄ assūptū sum' tra  
 hēmissio exercitio cultuq; videt'  
 deserta et aut vinez quib' con  
 sit' ē ager aut oleis morit'. Suc  
 cum tñ p̄m' ul quādā sibi aiāz nō  
 autit. Deniq; repetit' cūlione et  
 credis seminib' q̄b' habilis esti  
 mat' feratior assurgit fructib'.  
 Nō g' alienū si sic etiā nrā caro  
 iterire dicit'. ut repressa magis  
 q̄ assūpta credatur.

**Explicit lib' secundus Incipit 2<sup>o</sup> de eodē**

**S**i nō pauca q̄  
 ad cohortacionē  
 p̄mē p̄ficiant sc̄p̄  
 ta sunt libro su  
 periore tñ cum  
 adici pnt complura ne velut  
 semiestis vborz nrōz epulas  
 reliquisse videamur. Sequamur  
 cōiūuiū Agenda ē eī p̄tēcia  
 nō solū sollicitate sed etiā mature  
 ne forte evangelic' ille pater  
 familias qui arborē ficū plāta  
 uit in vinea sua veniat et que  
 rens fructū in ea si nō inuenit  
 dicat cultori vinee succide illam  
 ut qd' etiā terrā occupat et nisi  
 cultor vinee itueniat dicens  
 dnē remitte illā et hoc āno vsq;  
 dū fodiam circa illā et mittā  
 trophinū stercoris si quo min'  
 exsadat' ficulnea Stercorem  
 g' et nos agrū hūc quē posside  
 mus et imitemur laboriosos  
 agrolas quos nō pudet fimo pig  
 ni satiare terram et imūndo  
 cinere agrū asperge' ut fructq;  
 vberiores colligant. Et q̄admo  
 dū stercorem docet apostolus  
 dicens. Et estimo stercoza ut  
 xpm lucrificāiam q̄ p̄ ifamiā  
 et bonā famā meruit x' placē  
 legerat eī q̄ abrahā dū se ster  
 cus et cinerem fatetur sūma  
 hūilitate inuit dei grā. Legerat  
 q̄ iob i stercore sedens omīa que  
 amiserat recuperavit. Legerat  
 p̄phetante dauid q̄ deus de tra  
 fuscitat inopem et de stercore



erigit pauperē & nos q̄ nō eru-  
bestamus fateri dno p̄cā nostra  
**P**udor ē ut vnusquisq̄ sua emā  
prodat. sed ille pudor agrū suū  
arat. spinas tollit p̄petuas. sen-  
tes amputat fructū adolet quos  
inte mortuos esse credebās. Se-  
quere illū qui bñ arando agrū  
suū fructū q̄suūt et nos. **M**ale  
dicimur inquit et bñdicimur.  
p̄secutionē patimur et sustinemus  
blasphemamur & obsecramus  
tāq̄ purgamēta h̄i mundi facti  
sumus. **S**i et tu sic arauēis se-  
minabis spiritalia. **A**ra ut pec-  
catū auferas fructū acquiras.  
**I**lle arauit ut p̄secutoris in se  
eradicaret affectū. **Q**uid plus  
potuit nobis conferre xp̄istus  
ad studiū correctionis q̄ ut con-  
uerteret et daret nobis ex p̄se-  
cutore doctore. **C**ū igit̄ tā eui-  
denti et ipsiq̄ apostoli et sc̄ptorū  
eius exemplo redarguant̄ n̄  
adhuc obniti volunt et auctozita-  
tem aiunt apostolice sibi suffra-  
gari sentencie allegantes sc̄ptū  
ad hebreos. **I**mpossibile ē eū hos  
qui semel illuminati sūt et gus-  
tauerūt donū celeste et p̄ticipes  
facti sūt spūs sūt et bonū gus-  
tauerūt dei verbū. btutesq̄ fu-  
turi seculi lapsos iterū reuocari  
in p̄tētia rursū trāfigētes  
filū dei et ostentatione tūphan-  
tes. **N**ūq̄d paulū adūsus sanctū  
suū p̄dicare potuit. **D**onauit  
chorinthio p̄cā p̄ p̄tētia  
**Q**uō hic potuit sententiam

facti

suā ip̄e rephēde. **E**rgo q̄  
nō potuit qd̄ edificauit destrue-  
non cōtrariū dixisse eū sed di-  
uersum adūtim. **Q**uōd eī cōtra-  
riū ē seipm̄ ipugnat qd̄ diuisū  
ē distictā solet habē rationē. **I**ta  
aut̄ utriū nō ē ut alterū suf-  
fraget̄ alteri. **E**t eī q̄ de remitte-  
da p̄dicauit p̄tētia debuit et  
de h̄is qui iterandū putāt bap-  
tismū non simile et p̄us solli-  
citudinē nobis auferri opor-  
tuit. ut sc̄remus etiā post bap-  
tismū se qd̄ peccarent donari  
eis posse p̄cā ne spe veie des-  
titutos iterandi baptismatis  
opinio p̄vana p̄uerteret. **D**e  
inde iterandū non esse bap-  
tisma rationabili disputatio-  
ne suadendū fuit. **D**e bap-  
tismo q̄ dōm̄ verba ip̄a decla-  
rant quib̄ significauit ipossi-  
bile esse lapsos reuocari in  
p̄tētia. **P**er lauacrum̄ enī  
renouamur p̄ qd̄ renasamur  
sicut ip̄e paulus dicit. **C**onse-  
pulti eī sumus cū illo p̄ bap-  
tismū in morte ut quēadmodū  
surrexit xp̄us ex mortuis p̄  
gloriam patris ita et nos in no-  
uitate vite ambulem. **E**t alibi  
**R**enouamur spū mētis vīe et  
induite nouū homīem q̄ sc̄dm̄  
deū arat̄ ē. **E**t alibi **R**eno-  
uabitur sicut aquile iuuentus  
tua. q̄ etiā aquila cū fuerit  
mortua ex suis reliquijs re-  
nascitur. sicut p̄ baptismatis  
sacramentum cū fuerim̄ p̄cō



mortui renasceremur deo ac re-  
 formamur. **Unū** g<sup>o</sup> baptismū  
 docet sicut alibi una fides unū  
 inq<sup>t</sup> baptismū. Illud quoq<sup>ue</sup> eui-  
 dens qd<sup>o</sup> in eo qui baptizatur  
 crucifigatur filius dei qā non  
 potuit caro n<sup>ra</sup> abole<sup>r</sup> p<sup>cc</sup>atū  
 n<sup>ra</sup> crucifixa esset i xpō ihesu.  
**Deniq<sup>ue</sup>** habes scriptū q<sup>o</sup> quāvis  
 baptizati sum<sup>us</sup> i x<sup>o</sup> ihū: in mor-  
 te ipsius baptizati sum<sup>us</sup>. **Et in**  
**fra**. **Si** eī cōplantati sum<sup>us</sup> simi-  
 litudī mortis ei<sup>us</sup> simul et resur-  
 rectionis ei<sup>us</sup>. **scientes** qā vetus  
 hō n<sup>ra</sup> sūl<sup>l</sup> cōfixus ē cruci. **Et ad**  
**colocenses** ait. **Consepulta** enī  
 i baptismo in quo et cōsurrex-  
 tis. **Ed** ideo scriptū ē ut credam<sup>us</sup>  
 qā ip<sup>s</sup>e crucifigat<sup>us</sup> in nobis ut  
 p<sup>er</sup> illū p<sup>cc</sup>atū n<sup>ra</sup> mūdēt<sup>ur</sup> ut  
 ip<sup>s</sup>e cyrographū n<sup>ra</sup>m affigat  
 cruci qui solus p<sup>ot</sup> donare delicta  
 n<sup>ra</sup> ip<sup>s</sup>e i nobis p<sup>ri</sup>ncipatus  
 et p<sup>ro</sup>ptates tūphet qm̄ de ip<sup>s</sup>o  
 scriptū ē. **Principatus** et p<sup>ro</sup>ptates  
 ostentavit tūphans eos i se-  
 metip<sup>s</sup>o. **Ergo** qd<sup>o</sup> ait i hac epla  
 ad q<sup>u</sup> scribit<sup>ur</sup> ad hebreos. **Impos-**  
**sibile** ē lapsos reuocari p<sup>er</sup> p<sup>en</sup>-  
 tenciam. **Ac** rursus crucifige-  
 tes filiū dei et ostentacōē tri-  
 ūphantis eo spectat ut de bap-  
 tismo d<sup>omi</sup>nū credam<sup>us</sup> i quo cruci-  
 figim<sup>us</sup> filiū dei in nobis. ut p<sup>er</sup>  
 illum nobis mund<sup>us</sup> crucifigat<sup>ur</sup>  
 qā quadā tūphant<sup>is</sup> specie dū  
 similitudinē mortis ei<sup>us</sup> assumi-  
 mus qui p<sup>ri</sup>ncipat<sup>us</sup> et p<sup>ro</sup>ptates i sua

cruce ostentavit ac tūphavit  
 ut i mortis eius similitudinē.  
 nos quoz de p<sup>ri</sup>ncipatib<sup>us</sup> quozū  
 iugū deponim<sup>us</sup> tūphem<sup>us</sup>. **De**  
 mel at<sup>que</sup> crucifig<sup>us</sup> ē xp<sup>us</sup> semel  
 p<sup>ro</sup> mortuis et iō unū nō plu-  
 ra baptismata. **Ad** qd<sup>o</sup> et sup<sup>er</sup>  
 doct<sup>ri</sup>nā baptismozū p<sup>ro</sup>misit.  
**Et** qā ml<sup>ta</sup> erūt baptismata i  
 lege merito rēphendit illos. qā  
 qui p<sup>ro</sup>ptā d<sup>omi</sup>nū et p<sup>ri</sup>ncipia vbi  
 requirūt. **Docet** nos scire oport<sup>et</sup>  
 destructa esse vniūsa legis  
 baptismata unū esse baptismū  
 i ecclesia. **Mortat<sup>ur</sup>** at<sup>que</sup> nos ut re-  
 linquētes iniciū verbi ad p<sup>ro</sup>ptā  
 tendam<sup>us</sup>. **Et** hoc faciem<sup>us</sup> inquit.  
 si quidem p<sup>ro</sup>misit deus. **Non**  
 eī p<sup>ot</sup> s<sup>ed</sup> i favore dei aliq<sup>ui</sup>s esse  
 p<sup>ro</sup>ptat<sup>us</sup>. **Possē** quidē etiā illud  
 dice<sup>r</sup> ei qui hoc d<sup>omi</sup>nū putat de  
 p<sup>ro</sup>ptā. que i<sup>mp</sup>ossibilia sūt homī  
 possibilia sūt apud deū. et po-  
 tens ē deus qm̄ vult donare no-  
 bis p<sup>ro</sup>ptā etiā q<sup>u</sup> putam<sup>us</sup> nō posse  
 concedi. et ideo qd<sup>o</sup> nobis i<sup>mp</sup>ossi-  
 bile i<sup>mp</sup>etratu videt<sup>ur</sup> deo donae<sup>r</sup>  
 possibile ē. **Nā** et i<sup>mp</sup>ossibile  
 videbatur ut p<sup>ro</sup>ptā abluēt aq<sup>u</sup>  
**Deniq<sup>ue</sup>** naamā syrus lepram  
 suā mundari posse p<sup>er</sup> aquam  
 nō credidit. **Deo** qd<sup>o</sup> i<sup>mp</sup>ossibile  
 erat fecit deus esse possibile  
 qui tantā nobis grāā donauit  
**Similit<sup>er</sup>** i<sup>mp</sup>ossibile videbat<sup>ur</sup> p<sup>er</sup>  
 p<sup>ro</sup>ptā p<sup>ro</sup>ptā dimitti. **Concessit** h<sup>oc</sup>  
 xp<sup>us</sup> apostolis suis qd<sup>o</sup> ab ap<sup>osto</sup>lis  
 ad sacerdotū officia transmissū ē



factū ē igit̄ possibile qđ ī possibile  
estimabatur. **D**ed tñ de baptisimo  
ditū ne quis iteraret vera ra-  
tione psuadet. **N**eq; ēi aposto-  
lus contra euidentē x' doctnā  
veniret qui de pñore x' pēiten-  
tiam agente compacionē posuit  
eo q' peregre pfecty acceptā a  
pze omēz substāciā deuorauit  
uiuendo luxuriose. et postea  
panē pñis desiderauit cū vesse-  
retur siliquis. et meruit stola  
ānulū. calciamētū. imolacionē  
quoz vituli. que speaē habet do-  
minice passiois. p quā celeste sa-  
cramentū nobis ē donatū. **Vñ**  
dicit̄ qā peregre pfecty ē q' erat  
a sacris altaribz separaty. **H**oc  
ē ei ab ihlm illa que ē ī celis ē  
tūico quodā et domestico sacroz  
separi domicilio. **Vñ** et apostolus  
ait. **E**rgo iā nō estis aduene et  
pogrini sed ciues sanctorū et do-  
mestici dei. **E**t cōsūpsit inq' substā-  
ciam suā. **M**erito inq' cōsūpsit eā.  
cui fides ī opibz claudicat. **F**ides  
ē ei eozū que sperat̄ substāciā  
ī rerū argumentū nō apparētū.  
**E**t bona substāciā fides: in qua  
ē spei nrē pñmoniu. **H**ec mirū  
si fame peribat q' diuino alimēto  
egebat cui' desiderio cōpulsus  
surgā inq' et ibo ad pñz meum  
et dicā illi. **P**ater peccauī ī celū  
et corā. **N**onne adūctus id eiu-  
dent' nobis expositū q' meredi-  
gria sacmētū ad pñandū īpelli-  
mū. et hoc auferre vultis. **p**

qđ agit̄ pēitētia: **T**olle gubernatori  
pueniendi spē: et ī medijs fluc-  
tibus incertus errabit. **T**olle luc-  
tatori coronā: lent' iacebit ī sta-  
dio. **T**olle piscatori piscanois ef-  
ficaciā: desinit iactare retia. **Q**uō  
g' p't q' fame patit̄ aīe sue stu-  
diosus deū pñari si saciā des-  
peret alimonia. **P**eccauī inq'  
ī celū et corā te. **F**atetur utique  
pñm ad mortē ne quē vos agen-  
tem cui' libz cōmīs pēitēciā iure  
excludi putaretis. qñ is q' ī celū  
peccauit vel ī regnū celeste vel  
ī aiām suā qđ ē pñm ad mortē  
et peccauit corā deo cui soli di-  
citur tibi soli peccauī et malū  
corā te feci. tā cito veniā me-  
retur ut vēienti et adhuc longe  
posito occurrat pat' det osculū  
qđ insigne ē sacre pacis. stola  
pferri iubeat que vestis ē nup-  
tialis quā si quis nō habuerit  
a cōiuiis nuptiali excluderet̄  
dat anulū ī manu qđ ē pignū  
fidei et sacri spūs signaculum  
calciamēta deferrī pñpiat. ce-  
lebratur' ēi pascha dñi. epula-  
tur' agnū adūsus omīs icur-  
sus bestiarū spitaliū morsusq;  
serpētis debet habē vestigiū:  
vitulū pñpit occidi qā pascha  
nr̄m imolat' ē xpūs. **E**tēi quo-  
tensūq; sanguinē dñi sumi-  
mus: mortē dñi ānūciā.  
**D**icit g' semel pro omīb' imo-  
latus est: ita quocienscūq; patū  
donant' corpis ei' sacramenta



sumim⁹ ut p sanguinē ei⁹ fiat  
remissio peccatorū. Ergo euide  
tissime dñi p̄dicatiōe mādatū  
ē eā gr̄uissimī om̄is reus si  
ex toto corde et manifesta cō  
fessioe p̄cāi p̄itentiā gerant  
sacramētis celestib⁹ refundē  
dam graciā. Unde nichil vo  
bis ad excusatiōe resedisse  
certū ē. Perlatū ē tñ ad  
nos eā illud vos obicit. So so  
lere qd̄ dicatis scriptū esse: om̄e  
p̄cāi et blasphemia remittet⁹  
hoib⁹. Sp̄s aut̄ blasphemia  
non remittetur homib⁹. et qui  
cūq; dixerit verbū contra filiū  
hois remittetur ei: qui aut̄ dixe  
rit contra sp̄m̄ sanctū. nō reit  
tetur ei neq; in hoc seculo neq;  
in futuro. Quō exemplo: ois  
assertio v̄rā destruit⁹ et absol  
uitur. Scriptū ē eī: om̄e peccā  
tū et blasphemīā reitetur ho  
nibus. Cur qd̄ nō remittitis?  
Cur ligatis vincula: que nō solui  
tis. Cur nodos nectitis: quos  
non relaxatis. Reitete reteis:  
agite de hijs quos peccātes in  
sp̄m̄ s̄m̄ euangelica auctorita  
te in p̄petuū astringi putatis.  
Et tñ quos astringat cōsidere  
mus repetentes superiora lec  
tionis ipsius ut euidentia cō  
prehendam⁹. Dicebant iudei  
Hic non erit demoīa n̄ i beel  
zebub p̄ncipe demoīorū. R̄ndit  
iesus. Om̄e regnū contra se  
diuisum destruet⁹ et om̄is ai

937  
uitas vel dom⁹ diuisa cōtra se  
nō stabit. Hi ei sathanas satha  
nā erit adūsus se diuisus est  
quō qd̄ stabit regnū ei⁹. Et  
si ego in beelzebub exio demo  
nia. filij v̄rī in quo exiūt. De  
his utiq; expressum videmus  
qui dñm̄ ih̄m̄ i beelzebub exē  
demoīa loquebantur. quibus  
sic respondet dñs qd̄ sathane  
hereditas in his esset qd̄ satha  
ne cōpararet saluatore oīm  
et in regno dyaboli cōstituerēt  
gr̄iā x̄i. Et ut cognosceremus  
qā de hac dixit blasphemia:  
adiunxit Progenies viperā  
rū quō potestis bona loqui cū  
sitis mali. Hos qd̄ qui her lo  
quuntur negat ad veniā p̄tine  
Deniq; petrus symoni qui ma  
gice artis cōsuetudinē depra  
uatis putasset qd̄ gr̄iā xp̄i p̄  
ipositionē man⁹ atq; infusione  
sancti sp̄s cōparet pecunia  
ait. Non ē t̄ pars neq; sorb in  
hac fide: qā cor tuū non ē cōm  
apud deū. P̄itentiā itaq; age  
ab hac nequicia tua et p̄terae  
deū si forte remittat⁹ tibi her  
cogitatio cordis tui i obliga  
tione iūquitas et amaritudinē  
fellis video te esse. Vides qd̄  
hunc magica v̄itate blasphe  
mantem sp̄m̄ s̄m̄ apostolica  
auctoritate cōdepnet et eo ma  
gis qā puram cōscienciā fidei  
non habebat et tñ nō interdu  
sit ei sp̄e verē quē iuitauit ad



penitentiam **R**esponsum est igitur a domino blasphemie phariseorum. et ideo huius peccatis sue gratiam negat que in peccatorum remissione est qui celestem eius peccatorem dyabolo fultam suffragio vendicarent. **E**os quoque dyabolo uti spiritu qui separaret ecclesiam dei ut omnem tempus hereticos et schismaticos comprehenderet quibus indulgentiam negat quod omnem peccatum circa singulos est. hoc in universos. **D**oli enim est qui voluit solvere christi gratiam qui ecclesie membra discriperit. **A**postolus quia passus est dominus noster ihesus christus spiritusque sanctus datus est nobis. **D**enique ut sciat quod de dispersis dicit: sic habemus scriptum. **C**ui non est meum contra me est: et qui non colligit meum dispergit. **E**t ut sciremus de his dictum: statim subiunxit. **I**deo dico vobis: omne peccatum et blasphemiam remittet hominibus spiritus autem blasphemie non remittetur hominibus. **C**um dicit ideo dico vobis: nonne evidenter hoc per te reus a nobis intelligi voluit? **M**eritoque subiunxit. **A**rbor bona bonos fructus facit: mala autem arbor malos fructus facit. **C**ongregatio enim mala: bonum facere fructum non potest. **A**rbor itaque congregatio est: fructus bone arboris filii ecclesie sunt. **E**t ideo revertimini ad ecclesiam. si qui vos separastis impie omnibus eius contraversis pollicetur venia: quia scriptum est. **O**mnes qui cum invocaverit nomen

domini salvi erit. **D**enique etiam iudeorum populus qui dicebat de domino ihesu demonium habere qui dicebat in beelzebub erat demonia? qui crucifixus dominum suum petri predicacione vocatur ad peccatum baptismum? ut scelus tanta merita deponat. **D**ed quod mirum si salutem negatis alijs? qui vestram recusatis? **I**acet illi nichil deferant qui a vobis penitentiam petunt. **A**rbitror enim quod etiam iudas potuisset tanti domini miseratione non excludi a vita si penitentiam non apud iudeos sed apud christum egisset. **P**etrus inquit quod tradideris sanguinem iustum. **R**esponderunt ad nos: **T**u videris. **Q**ue vox alia vestra est: cum etiam minoris peccati reus vobis factum christum confitetur? **A**d respondet aliud non hoc quod ad nos tu videris? **I**nc sermonem laqueis sequitur: eo feracior est pena. quo culpa est minor. **D**ed si ista non contulerit vel vos revertimini qui lapsu vario de innocencie fidei quod per celsa fastigio decidistis. **B**onum dominum habemus qui velit dominari omnibus: qui te per prophetam vocavit dicens. **E**go sum qui deleo iniquitates tuas: et memor non ero. tu autem memor esto et iudicemur. **R**efertur tamen questione de verbo apostoli petri qui dixit si forte putant non confirmasse petrum ut



agenti pēitencia pōm rēittēt  
Ded cōsiderent de quo loquat<sup>r</sup>.  
hoc ē de symone qui nō ex fide  
credēt sed dolū cogitaret. De  
niq̄ et dñs dicens ei cui nō  
plenā sinceritatē videat. Se  
quar te aut. vulpes foueas ha  
bent. Cuiē gō dñs an̄ baptis  
mū prohibuit sequi qm̄ frau  
dulentum videbat. miraris  
si post baptismū p̄ualcante  
nō absoluit aplūs quē i obli  
gatione iniquitatis mane  
p̄nūciauit. **H** hoc illis res  
ponsum sit. Ego at n̄ petrū  
dubitasse dico: nec vbi vni  
p̄iudicio tantā causam stran  
gulandā arbitror. **S**ā si putat  
dubitasset petrū. nūqd̄ et  
deus dubitauit q̄ ait ad ihe  
remā p̄phetā. Ita i atrio do  
mūs dñi: et responsū dabis  
om̄i iude hīs q̄ veniūt adorare  
i domo dñi. oīa verba q̄ cō  
stitui tibi responde illis. nō  
li auferre verbū. forsitan au  
diēt et auertent<sup>r</sup>. **D**icant  
gō: et deū ignorasse qd̄ fu  
turū esset. **H**z nō ignorācia  
eo verbo exprimit<sup>r</sup>. sed in  
sp̄tūris diuini frequens  
hūc consuetudo adiūt<sup>r</sup>. eo  
q̄ simplex sit elocutio. **D**iqui  
dem et ad et ad ezechiel di  
xit dñs fili hoīs mittā ego te  
ad domū isrl: eos qui exacer  
bauerūt me ipsi et p̄es eorū  
vsq̄ i hodiernū: et dices ad  
eos. **H**ec dicit dñs: si forte

132  
audiēt et turbent<sup>r</sup>. Resacbat  
ergo eos posse aut nō posse cō  
uerti. **N**on gō semp̄ dubitatis  
ista ē elocutio. **D**eniq̄ ipi sa  
piētes seculi qui oēs gloriā suā  
statiunt in expressioē verbo  
rū. qd̄ latine forte dicim<sup>r</sup>. gre  
ce taxa: nō vbiq̄ pro dubita  
tione posuerūt. **A**iiunt itaq̄  
dixisse p̄mū suorū poetā hca  
vax hph qd̄ ē cito vidua ero  
**E**t alibi taxa sepgeltata leta  
noeti noxa iomant et edopa  
hoentet. **N**on eī dubitaret sil  
om̄ib<sup>r</sup> insurgētib<sup>r</sup> vni facile  
ab vniuersis posse p̄sterni:  
sed nos nr̄is magis q̄ alienis  
vtamur. **D**eniq̄ habes i euā  
gelio qā ip̄e filius de p̄e ait  
cū misisset seruos ad vineā  
suā et occisi essent. dixisse pa  
trem. mittam filiū meū di  
lectissimū forsitan ip̄m vere  
bunt<sup>r</sup>. **E**t alibi ex p̄sona sua  
filius ait. **R**eḡ me scitis: neq̄  
p̄em meū. **D**i eī me sciretis:  
forsitan sciret et patrē meū  
**D**i gō hīs verbis vsus ē petrus  
quib<sup>r</sup> vsus ē deus. s̄n̄ p̄iudi  
cio sciēcie sue: cū nō accipia  
mus et petrū hīs vsū sermo  
nib<sup>r</sup> sine fidei sue p̄iudicio.  
**R**eḡ eī poterat de xp̄i mūne  
dubitare qui sibi soluedozū  
p̄tōz̄ dederat p̄tatem p̄ser  
tim cū versucijs hēticorū locū  
nō deberet relinquē: qui ideo  
volunt sp̄em hoīm destitue  
ut iterandi baptismatis apud



desperantes facilius inducant persuasionem. **S**ed apostoli hoc habentes secundum christi magistrum penitentiam dederunt veniam spondederunt culpam relaxauerunt: sicut et dauid docuit dicens. **B**ea quorum remisse sunt iniquitates: et quorum tecta sunt peccata: beatus vir cui non imputauit dominus peccatum. **U**trumque enim beatus dixit et cuius iniquitas remittitur per lauacrum et cuius peccatum tegitur bonis operibus. **C**ui enim agit penitentiam non solum diluere debet peccatum suum lacrimis sed etiam emendationibus factis operare et tege delicta superiora: ut non ei imputetur peccatum. **E**rgo tegeamus lapsus nostros posterioribus factis. **M**undemus fletibus ut audiat nos dominus deus noster. **I**gemiscentes sicut audiuit lacrimante effrem quemadmodum scriptum est dicente deo. **A**udiens audiui lamentante effrem. **E**t ipsa uerba lamentantis effrem expressit dicens: castigasti me et castigatus sum sicut vitulus non sum edoctus. **V**itulus enim ludit: et presepe deserit. **E**t ideo effrem sicut vitulus non est edoctus. **L**onge positus a presepe: quia presepe domini deseruit: et ieroboam fecit vitulos adorauit quod propheta futurum per aaron inducuerat sic lapsurum populum inter iudeos. **I**deoque agens penitentiam dicit. **C**onuerte me et conuertar: quia tu dominus meus. quia in nouissimo captiuitatis mee

penitentiam egi: et postquam cognoui ingemui super dies confusions et subiectus sum tibi: quia accepi opprobrium et demonstrauit te. **A**d utrumque quomodo agenda sit penitentia: quibus sermonibus quibus fletibus ut iudicemur. **E**rgo inquit memor non ero. **C**onfusio est enim quoniam christus negat. **E**t ideo quoniam subiciamus nos deo et non subditi sumus peccato: et delictorum nostrorum memoriam recenses: tamquam obprobrium erubescamus non velut quaedam gloriam predicemus: sicut quaedam expugnata pudicitia: oppressa iustitia gloriatur. **E**t tanta fiat conuersio: ut quod deum non agnoscebamus ipsi cum iam alijs demonstramus. **N**otus autem dominus tali conuersione nostra respondeat. **A** iuuentute mea es tu filius dilectus in effrem: ut puer in delicijs: quoniam eo quod sermones mei in ipso sunt memoria memor ero eius. **P**ropterea festinaui super illum misericordia miserebor eius dixit dominus. **Q**uia autem misericordia nobis polliceatur: infra ostendit dicens. **I**nebriaui omnem animam scientem: et omnes animam esurientem faciaui. **I**deo exsurrexi et vidi: et sopnus meus michi dulcis est. **A**duertimus quod peccantibus dominus sacramenta promittat sua: et ideo omnes conuertamur ad dominum. **S**i ista non conuertuntur: vel vos reuertimini qui lapsu vario de innocentie fidei per preloso fastigio decidistis. **B**onum dominum habemus



qui velut donare omnibus peccata: quod  
te vocavit per prophetam dicens Ego  
sum ego sum qui deleo iniquita-  
tes tuas: et memor non ero: tu  
autem memor esto ut peccata dies. dies  
confusionis appellet. Hoc est non reuo-  
co illa quamque delicta donavit:  
velut quadam oblivione tecta sit:  
tu autem memor esto. Ego inquit me-  
mor non ero propter gratiam: tu me-  
mor esto propter correctionem. **Re-**  
**memor esto ut scias donatum esse pec-**  
**catum: ne gloriaris quasi innocens**  
**ne te iustificando plus ingrave-**  
**ris. Si vis iustificari: fateri**  
**delictum tuum. Voluit enim criminum**  
**nox: vetanda confessio peccatorum.**  
**Vides quod a te exigat deus tuis**  
**ut memor sis eius quam accepisti**  
**gratiam non gloriaris quasi non acce-**  
**peris. Vides qua remissionis**  
**pollicitatione te prouocet ad con-**  
**fitendum. Vide ne reluctando**  
**mandatis celestibus: in deuo-**  
**tionem iudeorum incidas quibus**  
**dicit dominus ihesus. Cantauimus**  
**vobis et non saltastis lamenta-**  
**uimus et non plorastis. Vilius**  
**sermo: sed non vile misterium.**  
**Et ideo cauendum: ne quod vulgari**  
**quadam sermone huius decepti in-**  
**terpretatione. putet nobis saltatio-**  
**nis lubricis historionicos motus**  
**et scene deliramenta mandari.**  
**Hec enim etiam in adolescentula eta-**  
**te viciosa sunt. Si saltationem eam**  
**mandavit qua saltavit dauid**  
**ante archam domini. Totum enim dicit**

139  
quod refertur religioni: ut nul-  
lum obsequium quod proficiat ad cul-  
tum et obseruationem et erubescamus.  
**Non ergo illa deliciarum comes atque**  
**luxurie saltatio predicatur: sed**  
**quod unusquisque corpus attollat in**  
**pigrum: nec humi pigra iacere**  
**membra vel tardis sinat tor-**  
**pere vestigijs. Saltabat spiri-**  
**tualiter paulus cum se pro nobis**  
**extendet: et posteriora obliuis-**  
**cens priora appetens contendet**  
**ad brauium et. Tu quoque cum ad**  
**baptismum venis. manus eleuare**  
**pedes quibus ad eterna conscendas**  
**velonozes habe amoneris. Hec**  
**saltatio fidei socia: gratia comes.**  
**Hoc est ergo comes misterium. Can-**  
**tauimus vobis et noui utique**  
**canticum testamenti et non sal-**  
**tastis hoc est non leuastis aiaz ves-**  
**tram ad spiritalem gratiam. Lamen-**  
**tauimus et non plorastis: hoc non**  
**egistis penitentiam. Et ideo dere-**  
**lictus est iudeorum populus quia nec**  
**egit penitentiam et gratiam refuta-**  
**uit per iohannem prima. per christum gratia**  
**istam quasi dominus donat: illam**  
**quasi sericus annunciat. Vtriusque**  
**igitur etiam custodit: ut et conse-**  
**quat gratiam: et non abiciat**  
**penitentiam. Gratia enim minus lar-**  
**gentis est. Penitentia delinque-**  
**tis remedium sicut iheremias**  
**magnum remedium esse peniten-**  
**tiam: quam in trenis suis cepit**  
**suscipit pro iherusalem et ipaz**  
**inducit agentem dicens. Plo-**



rans plorauit in nocte: et lachryme  
eius in maxillis eius: nec est qui conso-  
letur ab omnibus qui diligunt eam.  
Vnde syon luget. Et adiecit. In hys  
ego fleo. oculi mei caligauerunt  
a fletu: quia elongauit a me qui  
consolabatur me. Aduertimus quod  
hunc malorum suorum acerbissimum  
cumulum arbitrabatur: quia deesset  
qui consolaretur merentem. Quomodo ergo  
vos ipsam consolationem aufertis?  
qui spem relaxande negatis pe-  
nitentiae. Sed audiat qui agunt pe-  
nitentiam quomodo agere debeant: quo  
studio. quo affectu. quam intentione. qua  
intentione. qua timore. qua coactione  
viscerum: qua cordis consuetudine.  
Vnde inquit dominus quoniam turbatus est  
venter meus turbatus est a fletu meo  
confusum est cor meum in me. Cog-  
nouisti intentionem autem: fide me-  
tis cognosce et habitum corporis.  
Dederunt inquit in terra tacuerunt  
seniores filie syon: et imposue-  
runt terram super caput suum. praece-  
runt se alicia. deduxerunt in terram  
principes uirgines iherusalem de sece-  
runt in lachrymis oculi mei ca-  
ligauerunt. Turbatus est venter  
meus: effusa est in terra gloria mea.  
Dicit fleuit et nimis populus:  
et denunciatum exitium ciuitatis e-  
uasit. Tanta est eius penitentiae me-  
dicina: ut mutare videatur  
deus suam sententiam. In te est igitur  
ut euadas: dominus vult se rogari  
vult de se sperari: vult sup-  
plicari. Homo es et vis rogari

ut ignoscas: et pietas deum tibi non  
roganti ignoscere. Ipse dominus iherusalem  
fleuit: ut quia ipsa fle non  
lebat dominus lachrymis ad veniam  
petinet. Ipse nos flere vult ut eua-  
dere possimus sicut habes scriptum  
in euangelio. filie iherusalem nolite me  
 flere sed vos ipsas flete. fleuit  
dauid et meruit: ut mortem  
populi pereuntis diuina remo-  
neret misericordia: quoniam tribus  
sibi propositis optionibus eam tamen in  
quam maiorem domini misericordiam ex-  
periretur elegit. Quod erubescit  
ad tuam partem tua fle: cum dominus et  
prophetas iussit fle pro populo.  
Denique et ezechiel est iussus  
fle iherusalem et accepit librum in  
cuius capite scriptum erat lamen-  
tatio et melos et uexillum duo tris-  
tia et unum delectabile: quoniam ille  
saluus erit in futuro: quoniam in hoc se-  
culo populus fleuerit. Cor est  
sapientium in domo luctus. et  
cor stultorum in domo epularum.  
Et ipse dominus ait. Vbi qui nunc  
fletis: quia ridebitis. fleam igitur  
ad tempus: ut exultem  
in metum. Timeam dominum:  
pueriam eius confitendo peccata  
mea. Corrigam lapsus nostros:  
emendemus errorem: ne et de  
nobis dicatur. Heu me anima mea  
quia timor tuus perijt a ter-  
ra: et qui corrigat: in hominibus  
non est. Quod vereris apud bo-  
num dominum tuas iniquitates fa-  
teri. Dicit inquit iniquitates



tuas: ut iustificeris. Adhuc reo  
culpe iustificatiois p̄mia apponū  
tur. Ille ē iustificatus: q̄ p̄p̄m  
crimen sponte agnouerit. De  
niq̄ iustus ī exordio sui ser  
monis: accusator ē sui. Nonit  
oīa dñs sed expectat vocē tuā  
nō ut puniat: sed ut ignos  
cat. Non vult ut insultet tibi  
dyabolus: et celantē p̄cā tua  
arguat. Preueni accusatozem  
tuū si te ip̄e accusaueris: accu  
satozē nullū timebis. Si te  
detuleris ip̄e: et si mortuus  
fueris reniuiscēs. Veniet ad  
monimētū xp̄us: et si vide  
rit fle' pro te martham boni  
mysterij feminā. fle' mariā  
que attente audiebat v̄bū dei:  
sicut sc̄a etiā q̄ optimā sibi  
ptem elegit: mouebit' mise  
ricordia. cū videit ī obitu tuo  
lachrymas plimozū. et dicit vbi  
posuisti eū hoc ē ī quo reuū  
statu ē ī quo p̄m̄e ordme. Vi  
deam quē fletis: ut lachrymis  
suis ip̄e me moueat. Videam  
si iā p̄cā ei nūq̄ veīa positur  
defunctus ē. Dicit ei plebs. Veī  
et vide. Ad ē veī. Hoc ē reī  
sio p̄cōz veīat. veīa defūtoz  
vita. mortuoz resurrectio: ve  
niat et ī hūc regnū tuū. Veīet  
itaq̄ et leuari lapidē iubebit:  
que ceruicib' peccatoris lapsus  
ip̄osuit. Potuit remouē lapidē  
imperio sermoīs: iubenti ei  
xp̄o: etiā insensibilis solet nā

140  
obediē. Poterat tanta vi ope  
ratiois occulte transferri saxū  
sepulchri ī cui' passioē remot'z  
lapidib' plūma defūtoz sepul  
chra patuerūt: sed hoīb' iussa  
ut remoueret lapidē: ī veri  
tate quidē ut maleduli crede  
rēt qd' videbāt: et aspicerēt re  
surgētē mortuū. In typo autē  
q̄ nobis donaret ut leuarem'z  
delictoz onem: moles quāsdā  
reozū. nrm ē onēā remouē'  
illū ē resuscitare. illū ē educē'  
de sepulchris exutos vinctulis.  
Videns itaq̄ graue onus pec  
catoris: illachrymat' dñs ih̄s.  
Dolam ei fle' nō patit' ecclēsiā  
Compatitur dilecte sue et dicit  
defūto: veī foras. Hoc ē qd' iaces  
ī tenebris consciēcie et delict  
tozū tuoz, sordib' quodā reo  
rū carce'. Si foras: delict  
tū p̄p̄m̄ prode: ut iustifice  
ris ore confessio fit ad salutē.  
Si cōfessus fuerit a xp̄o vocat'  
claustra rūpent': et oīa solue  
tur vincula. Et si corruptele  
corporee, grauis fetoz sit. qua  
triduiū ei habebat ille cui' fe  
tebat ī tumulto caro. Cui' autē  
caro nō vidit corruptionē: tri  
duo fuit ī sepulchro: carnis  
ei vicia nesciuit: que ex qua  
tuor cōstat elemētōz substā  
cijs. Quātuslibz q̄ mortui fe  
toz sit. aboletur om̄is vbi sa  
cū redoleueit vngentū: et  
surgit de funct' et solū iubēt'



ei9 vnaula q̄a adhuc i p̄aō sunt:  
tolle' velamē de facie ei9 qd' veri-  
tate gr̄ie quā acceperat obumbrā-  
bat. Sed q̄a veie donat' ē: reuela-  
re facie aperire vultū iubetur  
nō h̄z ei qd' erubescat cui p̄m̄  
remissū ē. In tantu tñ dñi gr̄ia  
tantoq; diuini mūneis miraculo  
cū oportet vniūsos letari cōmo-  
uebant' impij ipij et adūsus x̄m  
cōgregabant consiliū: lazarum  
quoq; m̄t'fic' volebant. Nonne  
meito eozū successores vos cog-  
noscit' : quozū duricie hēdes  
estis? Nam et vos indignamū  
et contra etiā cōgregat' cō-  
siliū q̄a mortuos videtis i etiā  
reuiuiscē et p̄aōz indulta ve-  
nia resuscitari. Itaq; qd' i vobis  
z p̄ iuidiā rursus vult' m̄t'fic'  
suscitatos: sed ih̄s nō reuorat  
b̄n̄ficia: ymo cumulo sue libe-  
ralitatis āplificat. Reuiscit sol-  
licite resuscitatū et celebrare  
resurrectionis gracia letus ad-  
tenā veit quā ei sua p̄parauit  
etiā i qua ille q' fuerat mor-  
tuus: vñq; int' disābentes cū  
xp̄o tūenit'. Tūc mirant' om̄s  
qui vident: vtiq; probo obtutu  
mentis qui iuide nō norunt.  
Tales ē etiā filios h̄z. Murāt'  
vt dixi quō ille q' iacebat i tu-  
mulo heri et m̄dius terci9: vñq;  
fueit de disābentib9 cū dñō  
ih̄u. Ip̄a maria mittit vnguen-  
tum i pedes dñi ih̄u ideo  
forte i pedes: q̄a vñq; de ih̄u

mis erept' z morti. Om̄s ē cor-  
pus x̄' sum9 sed ali9 forte su-  
periora membra sunt. Os erat  
x̄' apostolus qui dixit experi-  
mētū queitis ei9 q' i me loquit'  
xp̄us. Os ei9 p̄phete: p̄ qd' loque-  
batur futura. Utinā et ego pes  
eius esse merear: et mittat m̄  
me maria vnguetū suū p̄aō  
sum et vngat et p̄aō exten-  
gat. **Adid** igit' de lazaro  
legim9 i vno quoz debem9 cō-  
uerso p̄aōze crede' : q̄a licet  
fetoze habeat tñ fidei p̄aose  
vnguento emūdat'. Tantū  
ei gr̄e fides h̄z: vt vbi añ diē  
fetebat mortu9: illuc bono odo-  
re tota repleat'. dom9 fetebat  
chorinta dom9: qñ scriptū ē de  
ea. Audit' int' vos fornicatio  
et talis fornicatio: qualis nec  
intro gentes fetoze erat: quia  
modicū fermētū totā massā  
corruperat. Lepit b̄n̄ olere  
cū dicit'. Si cui donastis: et  
ego nā et ego qd' donauit p̄t'  
vos i p̄sona x̄'. Itaq; liberato  
peccatore factū ē i ea gaudiū  
magnum et redoluit domus  
tota. suauitate gr̄ie. Qū b̄n̄  
consciū q' om̄s apostolicæ re-  
missionis p̄fidisset vnguento  
ait. Xpi bon9 odor sum9 deo:  
i h̄is q' salui sunt. Vñq; igit'  
effusione vnguenti letantur  
om̄s: solus iudas cōtradicit.  
Ergo et nūc q' p̄uaricator ē  
cōtradicit: reprehendit qui



141  
proditor **D**ed a xpō ipē repre-  
hendit<sup>r</sup> qui dnice remediū  
mortis ignorat et tante mis-  
teriū sepulture nō itelligit **D**eo  
ei et passus et mortu<sup>s</sup> ē dnō:  
ut nos redimet a morte **H**oc  
excellētissimū mōdicat p̄ciūm  
sue mortis: quo p̄cōr absoluit<sup>r</sup>  
et i nouā assumit<sup>r</sup> grā ut  
ueniāt et mirent<sup>r</sup> om̄s quō  
cū xpō recūbat et laudantes  
dn̄m dicant: mādūcem<sup>9</sup> et  
epulemur: qā h̄ mortuus eāt  
et reuixit perierat et iuētus  
est **S**i quis at̄ infidelis obie-  
cerit quare cū publicanis et  
peccatorib<sup>9</sup> manducet: res-  
pondet<sup>r</sup> ei **N**on opus ē sanis  
medic<sup>9</sup>: sed h̄is qui male h̄nt  
**O**stende igit<sup>r</sup> medico vuln<sup>9</sup>  
tuū ut sanari possis: et si nō  
monstraueis: noūt sed a te  
expetit audire tuā vocē **A**b-  
sterge lachrimis cicatrices tuas.  
**S**ic parū mulier illa i euāge-  
lio fetozēq<sup>3</sup> sui erroris abster-  
sit: sic culpam diluit: dū ih̄u  
pedes lachrimis lauat. **U**ti-  
nā m̄ quoq<sup>3</sup> pedū tuozū lutū  
ih̄u reserues quos dū i me  
deambulas inquinasti. **U**tinā  
sordes vestigiorū tuoz<sup>3</sup> deter-  
gendas m̄ offeras: quas ego  
attu meo tuis affixi gressib<sup>9</sup>  
**S**z vñ m̄ aqua uina: qua pe-  
des tuos possim lauare. **S**i  
aquā nō habeo: habeo lachri-  
mas: quib<sup>9</sup> dū pedes tuos la-

uo: utinā meipm̄ diluam **U**n-  
m̄ ut de me dicab<sup>r</sup>: dimissa sūt  
ei p̄cā multa qm̄ dilexit ml̄tū.  
**P**lus debuisse me fateor et plus m̄  
dimissū qui de forensiū strepi-  
tu iurgiozū et a publice terro-  
re am̄stratiois ad sacerdotium  
vocat<sup>9</sup> sū: et ideo veror ne in-  
grat<sup>9</sup> iueniar si min<sup>9</sup> diligam  
tui plus dimissū ē **D**ed non  
om̄s mulierē istā equare possit:  
q̄ etiā symoni qui prandiu dnō  
dabat merito ē plata q̄ om̄ibus  
qui volūt ueniā p̄mereri ma-  
gisteriū prestitit osculando pe-  
des xp̄i: lachrimis lauando  
tergendo crinib<sup>9</sup> ungeto ungeto  
**I**n osculo insigne caritatis  
ē et dixit ipē dn̄s ih̄s oscule-  
tur me osculo oris sui **C**apilli  
q̄ significat n̄ ut noueīs uti-  
nata om̄i infularū dignitate  
seculariū ad obsecrandā idul-  
gentiā: ad terrā flens te ipē  
p̄sternas ut hūm̄ iacens mo-  
ueas miāz. **U**ngento quoq<sup>3</sup>  
cōuersationis exprimit<sup>r</sup> odor  
**R**ex nēpe eāt dauid et dicebat  
**L**auabo p̄ singulas noctes lectū  
meū: lachrimis meis stratū  
meū rigabo: et ideo tantam  
grā meruit: ut ex ei<sup>9</sup> fami-  
lia v̄go eligeret<sup>r</sup> que nobis p̄tu-  
pprio x̄m̄ ederet **D**eo et ista  
m̄ euāgelio p̄dicatur mulier  
**T**amē si h̄ac equae nō possi<sup>9</sup>  
**S**ut dn̄s ih̄s et infirmis sub-  
uenire ubi nō ē que parare



conuiuū que deferre vngentū  
fontē aque viue serū portare  
**D**eit ipē ad sepulchrū. **U**tinā  
g<sup>o</sup> ad hoc monumentū meū dig-  
neris accede' dnē ihū: tuus me  
lachrymis laues: qm duriorib<sup>9</sup>  
oculis nō habeo tantas lachrymas:  
vt possim mea lauare delicta. **S**i  
illa lachrymanēis pro me: salu<sup>9</sup>  
ero: si dign<sup>9</sup> fuero lachrymis tuis:  
fetorem abstergā delictorū om̄i  
si dign<sup>9</sup> fuero vt paulisp<sup>9</sup> illa  
lachrymes: vocabis de monūme-  
to hui<sup>9</sup> corpis et dices: exi-  
foras: vt nō intra corpis hui<sup>9</sup>  
angustias: incluse teneantur  
cogitationes mee: sed egredi-  
antur ad xp̄m. ī lumīe versen-  
tur: vt nō cogitē opa tenebra-  
rū. sed opa lucis. **E**t si ei cogitat  
pccm̄ intra suā cōsuetudinē studet  
se ipē includere. **V**ota g<sup>o</sup> tuū serūm  
foras. **Q**uāuis ligat<sup>9</sup> vinculis per-  
catorū meorū vinctos habēa pe-  
des. inexas man<sup>9</sup> et cogitatio-  
nib<sup>9</sup> et opib<sup>9</sup> mortuus iā sepult<sup>9</sup>  
te vorante liber egrediar: et iue-  
niam vni<sup>9</sup> de discubentib<sup>9</sup> ī cōui-  
uio tuo: et dom<sup>9</sup> tua p̄ioso re-  
pleat<sup>9</sup> vngento: si quē redmē  
dignat<sup>9</sup> es: custodieris. **D**icet<sup>9</sup>  
ei. **E**cce ille nō ī eamē nutritus  
simi: nō edomat<sup>9</sup> a puero. sed  
rapt<sup>9</sup> de tribunalib<sup>9</sup> abduat<sup>9</sup>  
vātatib<sup>9</sup> seculi hui<sup>9</sup>. a p̄conis  
voco ad psalmiste assuefactus  
canticū ī sacerdotio manet nō  
v̄tute sua sed x<sup>i</sup> gr̄ia. et iter

conuiuas mense celestis veni-  
bit. **S**erua dnē m̄m<sup>9</sup> tuū: cus-  
todi domū qd̄ contulisti etiā  
refugiēti. **E**go sciebā q̄ non  
eram dign<sup>9</sup> vocari ep̄b. qm̄  
dederā me seculo hui<sup>9</sup>. sed  
gr̄ia tua: sū id qd̄ sū. **E**t sū  
quidē m̄m<sup>9</sup> om̄ ep̄oz: et  
ifim<sup>9</sup> merito. **T**amē qā et ego  
labore aliq̄ pro sc̄a etiā tua  
suscepi hūc fructū tuere: ne  
quē pditū vocasti ad sacerdo-  
ciū. eū sacerdotē perire para-  
ris. **A**t p̄mū vt condole' nori-  
m<sup>9</sup> peccatib<sup>9</sup> iūmo affectu. **H**ec  
ei sūma v̄tus qā scriptū ē. **E**t  
non gaudebis sup filijs iūda in  
die pdiciōis eorū: et ne mag<sup>9</sup>  
loquaris in die t̄bulaciōis eorū:  
sed quotienscūq̄ pccm̄ alicui<sup>9</sup> lap-  
si exponitur cōpaciar ne superbe  
intrepem sed lugeam et defleā  
vt dū aliū fleo meipm̄ defleā  
dicens. **I**ustificata ē magis tha-  
mar: q̄ ego. **F**ortassis adolescen-  
tula sit: occasiōib<sup>9</sup> q̄ delictorū  
fomites sunt decrepta ac p̄cipi-  
tata sit. **V**eciam<sup>9</sup> et seniores  
**R**epugnat ī nobis lex hui<sup>9</sup> car-  
nis legi mentis nr̄e. et capti-  
uos nos trahit in pccm̄ vt facia-  
mus qd̄ nolim<sup>9</sup>. **I**lli de etate sup-  
petit exausatio: n̄ iam nulla  
**I**lla ei debet disc̄e: nos docere  
**E**rgo iustificata ē magis tha-  
mar q̄ ego. **I**nauisam<sup>9</sup> alicui<sup>9</sup>  
auariciam recordemur si nichil  
ipsi auare fecim<sup>9</sup> qm̄ radix om̄i



malorū ē auaricia : et tamq̄  
 sub terra occidit i nro serpit  
 corpe **D**icam⁹ singuli iustifi  
 cata ē magis thamar q̄ ego  
**D**i cōmoti fuerim⁹ i quēquā  
 grauiter leuiorē causam laic⁹  
 habet q̄ episcopus : eo q̄ cōmo  
 dius egerit aliqd̄ **R**etractem⁹  
 nobiscum et dicam⁹ **J**ustifica  
 tus ē magis iste qui cōmocio  
 nis arguit⁹ q̄ ego **H**ec ei si  
 dicamus ipsi nobis cauebi  
 mus ne dicat nobis dñs ih̄s  
 aut quisq̄ de discipulis eius  
**F**estiuam i oculo fr̄is tui vides?  
 trabem aut̄ que i oculo tuo ē  
 non vides. **P**ropterea ecce p̄mū  
 trabem de oculo tuo. et tūc vi  
 debis ecce festiuā de oculo fr̄is  
 tui **N**on ḡ erubescam⁹ dice  
 quauiozem culpam meam esse  
 q̄ ei⁹ quē arguendū putam⁹?  
 q̄ dixit hoc iudas qui argue  
 bat thamar et recordat⁹ ip̄e cul  
 pam suā ait **J**ustificata ē magis  
 thamar q̄ ego **I**n quo et altitu  
 do misterij est : et morale pre  
 ceptū **E**t ideo culpe ei⁹ nō est  
 deputatū q̄ se ip̄e accusauit  
 priusq̄ ab alijs accusaret **N**on  
 ergo gaudeam⁹ sup̄ alicui⁹ pec  
 catum : sed magis lugeamus  
 q̄ scriptū ē : **N**oli sup̄gaudere  
 michi inimica mea quia cecidi  
 sed resurgam qm̄ si sedero  
 i tenebris dñs illuminabit  
 me **I**nam dñi sustinebo q̄  
 peccauit ei⁹ : donec iustificet

causam meā et faciat iudiciū meū :  
 et educat me ad lumē et videbo  
 iusticiā ei⁹ : et videbit inimica  
 mea et cooperiet⁹ cōfusione : q̄  
 dicit m̄ ubi ē dñs deus tuus **O**  
**O**culi mei videbūt eā : et erit  
 i cōsultationē sicut h̄ lutū m̄  
 via **N**ec imerito qm̄ q̄ lapsu  
 alieno gaudet dyaboli gaudet  
 victoria **E**t ideo doleam⁹ magis  
 cū audim⁹ perisse hoīem pro  
 quo xp̄us mortuus ē : qui nec  
 stipulam i messe negligit **A**tp̄  
 vtinā hanc stipulam i messe hoc  
 ē ianē cuām fruct⁹ mei nō abij  
 ciat sed colligat sicut ait **H**eu  
 me q̄ factus sū sicut q̄ colligit  
 stipulam i messe et racemū i  
 vindemia : vt vel p̄mitiua mā  
 daret i me gr̄e sue et si poste  
 riora non approbem **E**rgo et  
 agendam p̄itentiā et tribuē  
 dam veniā credē nos cōuenit⁹  
 vt veniā tñ tamq̄ ex fide spe  
 rem⁹ : nō tamq̄ ex debito **A**liud  
 ē ei mereri : aliud p̄sumē **T**amq̄  
 ex singrapha fides impetrat :  
 p̄sup̄tio aut̄ arroganti ē p̄prior  
 q̄ roganti **P**rius solue debitū :  
 vt qd̄ speraueis impetrare me  
 rearis **V**olue bonū affectū de  
 bitoris : vt vsuram nō facias  
 sed fidei tue censu contracti  
 nomis fenus euacues **P**lura  
 soluendi h̄ subsidia : qui deo  
 q̄ is qui hoī debet **H**omo pe  
 cuniam pro pecunia reposcit  
 que nō semp̄ debitori presto ē



deus affectū exigit qui in tua po-  
testate ē. Nemo paup̄ ē qui deo  
debet: n̄ qui seipm̄ pauperem  
fecerit. Et si nō habet q̄ vendat:  
habet que soluat. **O**razio. lacrimae  
ieiuniorum boni census  
est: multoq; vberior q̄ si quis  
ex precijs fundorū pecuniā sine  
fide deserat. Deniq; paup̄ erat  
ananiās cū vendito agro pecu-  
niam deferret ad apostolos: et  
vnde nec solue se potuit: sed  
implicauit. **D**iuēs illa vidua  
que duo era minuta in gazophi-  
laciū misit de q̄ don̄ ē. hec vi-  
dua paup̄cula plus omnib; mi-  
sit. Non ēi pecuniā deus: sed  
fidem querit. **N**ec ego ab-  
m̄io liberalitatibus in paupes  
factis posse m̄m̄i peccatū: sed  
fides cōmendet expensas. **E**d  
ēi prodest collatio pat̄monij:  
s̄n̄ grā caritatis. **S**ūt qui ad  
iactantiā solam decore lar-  
guitatis affectent: ut eo p̄ba-  
tos vulgo videri velint quo  
sibi nihil reliquerint: sed dū  
p̄ntis seculi mercedem requi-  
runt non recondūt in futurū:  
et q̄a hic preperūt mercedē  
suā: illic sperare nō possunt.  
**S**ūt qui opes suas tumultua-  
rio mentis impulsu nō iudicio  
p̄petuo vbi etiā cōtulerūt postea  
reuocandas putauerūt: qui-  
bus nec p̄ma merces grata ē  
nec secunda: q̄a nec prima  
habuit iudiciū et secunda ha-

buuit saclegiū. **S**ūt quos pe-  
nituerit opes suas diuisisse  
paup̄ibus: sed eos qui penitē-  
tiā agūt hoc solū penitē non  
debet: nec ipsius penitētie  
agant penitentiā. **N**ā pleriq;  
futura supplicij metu pat̄rū  
suorū conscrij penitentiā petūt:  
ac cū acceperint: publice sup-  
plicatiois reuocant: pudore  
**H**ij videntur malorū penituisse  
penitentiā age bonorū. Non  
nulli ideo postcūt penitentiā:  
ut statim sibi reddi cōtionem  
velint. **H**ij nō tam se soluere  
cupiūt q̄ sacerdotē ligare. **D**ia  
ēi cōscienciā non exiūt. Sa-  
cerdotis induit. **P**receptū est  
Nolite factū dare canibus nec  
miseris margaritas vras  
an̄ porcos. **H**oc ē inmundis  
puritatibus sacre cōtionis nō  
iparienda consortia. **I**taq; vi-  
deas eos mutata veste itede:  
quos luge et gemit oportebat:  
q̄a vestem illam oblatiois et  
gracie sordidarūt: feias aut  
margaritas onerare aures.  
curuare ceruices quas b̄n̄ xp̄o  
non auro inclinaret: q̄ seip̄as  
flere debebant. q̄ margari-  
tam q̄ de celo ē pdiderūt. **S**ūt  
etiā qui arbitrentur hoc esse pe-  
nitentiā: si abstineat a sac̄me-  
tis celestib; hi seniores in se  
iudices sūt: qui penā p̄scri-  
bunt sibi declinant remediū:  
quos vel penā suā cōueiebat



143

dolore: q̄ celesti fraudarentur  
gracia. Alij p̄posita spe agende pe  
nitencie. licentia sibi delinquē  
di p̄pagata putant: cū priā re  
mediū p̄tū sit: nō peccandi ier  
tium. **Vulneri** ē medicamentū  
necessariū ē: nō vuln̄q̄ medica  
mento: q̄a p̄t̄ vuln̄q̄ medica  
mentū queritur: nō p̄t̄ medi  
camentū vuln̄q̄ desideratur. **In**  
firma deinde spes: que cōstituitur  
tempori: cū om̄e temp̄ iertū  
sit: nō oīs spes tempori sit su  
perstes. **Abi** quisq̄ forat ut eru  
bescas deū rogare: qui nō eru  
bescas deū rogare hominē: ut  
pudeat te deo supplicare. quem  
non lates: cū te nō pudeat pec  
cata tua hōi que lates cōfiteri.  
**An** testes precationis et consuos  
refugis: cū si hōi p̄satisstendū  
sit. multos nate ē ambias. ob  
scures. ut dignentur iteruenire.  
ad genua te prosternas. ofuile  
ris vestigia filios offeras culpe  
adhuc ignaros patne etiā adhuc  
venie precatores. **Hec** gō m  
etiā face fastidus: ut deo suppli  
ces ut patrociniū t̄ ad deū ob  
seruandū sancte plebis requi  
ras. vbi nichil ē qd̄ pudori esse  
debeat n̄ nō fateri: cū om̄e sim̄q̄  
p̄iores. vbi ille laudabilior qu  
hūilior: ille iustior q̄ sibi abier  
tor. **fleat** pro te mat̄ etiā. et cul  
pam tuā lacrimis lauet: videat  
te xp̄us merentē ut dicat: beati  
tristes q̄a gaudebitis. **Amat** ut

pro illo multi rogent. **Deniq̄** in  
euāgelio mot̄ vidue lacrimis:  
q̄a plurimi pro ea flebat eius  
filū resuscitavit. **Ideo** n̄cū ex  
audiuit petrū ut dorcas resur  
get: q̄a paupes mortē mulieris  
ingemiscebant. **Ideo** ip̄i petro  
statim irremisit q̄a amarissime  
fleit. **Et** tu si amarissime fleas  
xp̄us ad te respiciet: culpa disce  
det. **Usus** enī doloris ablegat  
luxuriam om̄is erroris deli  
cias: ita dū dolem̄q̄ admissa.  
admittenda excludim̄: et fit  
quedā de cōdepnatioe culpe  
disciplina inorenāe. **Nichil** gō  
te reuocet a peitencia. **Hec** tibi  
cōmuniū cū sanctis ē: ut nāq̄  
imitanda talis. qualis sanctorū  
deploratio. **Dauid** māducauit  
sicut panē cinerem: et potū  
suū lacrimis teperabat: ideo  
nūc amplū gaudet: q̄ amplū  
fleit. **Per** exitus aquarum  
descenderūt inqt̄ oculi moi. **Jo**  
hannes multū plocauit: et re  
uelata sibi dicit xp̄i mysteria.  
**At** vero illa mulier q̄ cū esset  
ī peccatis et debet flere. gūi  
debat: et veste purpurea atq̄  
rotinea operiebatur: et auro  
se multo et p̄ciosis lapidibus  
ornabat. eterni fletus luget  
erupnā. **Merito** reprehendūt  
qui sepī agenda penitētia pu  
tant: q̄a luxuriant̄ in xp̄o. **Nā**  
si v̄e agerent peitencia: iteran  
dam postea nō p̄tarent: q̄a



sicut unū baptisma ita una pei-  
tentia que tñ publice agit? **Nā**  
cotidie nos debet peitēre pñā?  
sed her delictorū leniorū: illa  
graviorū **facili** at̄ inueni qui  
inotēciā seruarent: q̄ q̄ cōgrue  
egerint peitēciā **An** quisq̄  
illam peitēciā putat ubi ac-  
quirende abicio dignitatis ul'  
vini effusio ubi copule cōiuga-  
lis usus? **Renūciandū** ē secu-  
lo sompno ip̄i min⁹ indulgen-  
dū q̄ natura postulat. **iterpo-**  
landū ē gemitibus **iter** iterū  
pendū ē suspicijs. **Sequestrian-**  
dū orōnib⁹ viuendū ita ut vi-  
tali huic moriamur vsui: se  
ipsum homo sibi abneget. et  
totus mūtetur: sicut q̄dā **ado-**  
lescentē fabule ferūt. post a-  
amores meretricios peregre  
profectū et abolito amore re-  
gressum: postea veteri occur-  
risse dilectē. que ubi se nō iter-  
pellauit mirata patauerit  
nō recognitam. rursus occur-  
rens dixerit ego sum. respon-  
derit ille. sed ego nō sū ego.  
**Dñ** bñ dñs aut **Qui** vult ve-  
nire post me abneget seipm  
sibi: et tollat crucē suā et se-  
quatur me. **Et** q̄ mortui et se-  
pulti sūt x̄o: nō debēt iterim  
velut viuētes de hoc mūdo de-  
cernē? **Ne** tetigeritis inq̄t nec  
attaminaueitis. q̄ sūt oīa ad  
corruptelam ip̄so vsu: eo q̄  
ip̄e huic vite vsus corruptela

sit itegritatis **Bona** ḡ pñā?  
que si non esset om̄s ad senec-  
tutem differrent abluoīs gra-  
tiam **Quib⁹** satis responsi sit:  
q̄a meli⁹ ē vt habeā qd̄ sarcina.  
q̄ nō habeam quo vestiar. **Et**  
sicut semel assuta redintegra-  
tur: ita frequēt' suta soluit'  
**Quo** at̄ qui peitēciā differūt:  
satis ip̄e dñs amonet dicens  
**Peitēciā** agite: appropinqua-  
bit eī regnū celozū **Resūm**  
ḡ qua hora fur veniat: an x̄  
proxima nocte a nobis repos-  
catur aīa **Adam** post culpam  
statū de paradiso deus eiecit:  
non distulit sed statū sepauit  
a delicijs ut ageret peniten-  
tiam: statim tunicā vestiuit  
pellucam non sericā **Quo** ē  
est qd̄ differas **Ant** vt plura  
pñā cōmittas. **Ergo** q̄a deus  
bonus ē ideo tu mal⁹: et di-  
nitias boītatis ei⁹ et paciē  
cōtepnis? **Et** bonitas dñi  
magis ad penitēciā te debz  
adduce' **Ideo** ad om̄s sanct⁹  
dauid dicit **Venite** adorem⁹  
et prostradam⁹ an̄ eū: et plo-  
rem⁹ an̄ dñm deū nr̄m qui  
fecit nos **De** peccatore autē  
sñ pñā mortuo q̄a nichil aliud  
sup̄est n̄ grauiter morere n̄  
flore: habeas plorantē ip̄m:  
et dicentē filij meus absalon  
**Qui** eī penit⁹ mortu⁹ ē sine  
vlla exceptione defletur **De**  
hijs qui exules atq̄ peregrini



limitu patnozu quos lex moy  
 si sancta pscabit mundanis  
 iplacabantur errozib: audis  
 timentē Dup flumina babilo  
 nis illic sedim⁹ et fleiūnis  
 dū recordaremur syon Indu  
 cit ei lapsorū geitus in ipso tpe  
 pncipiū et rerū labenciu adhuc  
 positos statu debet respice: ex  
 eozū videliqz exemplo: qd ppe  
 pti preciu deducti erat in cap  
 tivitatis erupna Nichil at est  
 qd tā sumo dolori sit: qd vniū  
 quisqz positus sub captiuitate  
 pti recordet vñ lapsus sit atqz  
 vñ decedat eo qd ad corporea  
 atqz terrena ab illa speriosa ac  
 pulchra diuine cogniciois iten  
 none defluxerit Sic habes adā  
 abscondentē se vbi deū cognō  
 uit esse pntem et questum  
 late voluisse: et vocatū a dno  
 ea voce qua latentis modera  
 ret affm: hoc ē. adā vbi es.  
 hoc ē. cur te abscondis: cur la  
 tes. cur fugis eū que vidē de  
 siderabas: Ita grauis ē culpa  
 conscencie: vt sine iudice ipā  
 se pūniat et velare se cupiat.  
 et tū apud deū nuda sit Et  
 ideo nemo i pto posit⁹ arroga  
 re sibi debet auctoritatē atqz  
 vsurpationē sacramētoz: qā  
 scriptū ē: peccasti quiesce qd in  
 pnti psalmo dauid dicit In sa  
 lucibus i medio eius: suspen  
 dim⁹ organa nrā Et infra  
 Quō cantabim⁹ cāntū dñi: in

terra aliena: Si ē caro menti  
 repugnat nec subdita ē animi  
 gubernaculo et mētis iperio: alie  
 na ē terra q nō domatur exer  
 citio cultozis. et ideo nō pōt fruct⁹  
 caritatis. paciētiā pacis afferre  
 Melius ē q tūc quiesce cū exer  
 cere non queas opa penitēcie:  
 ne i ipā pestencia fiat qd postea  
 indigeat pniā: que si semel fue  
 rit vsurpata. nec iure celebra  
 ty: nec prioris fructū optinet  
 et aufert vsū posterioris Sa  
 ne et cū caro repugnat: mens  
 mens ad deū debet esse intenta:  
 et si opa non sequūt fides deside  
 ret: et si impugnat vel carnis  
 illecebre. vel ptates adūsarie.  
 maneat mens deo dedita Tūc  
 ei maxime vrgemur cū caro ce  
 dit: et sunt qui vehemēt icubāt  
 miserie anime querentes aufer  
 re omne presidū Vñ ē illud  
 Exinanite exinanite: vsqz dū al ad  
 fundamenta tea Quā miserat⁹  
 ait dauid *F*ilia babilonis misera  
 Misera vtiqz qā babilonis filia  
 est que dei filia esse desuit. cui  
 tamen medicū inuitat dicens  
 Beat⁹ qui tenebit et allidet  
 puulos suos ad petrā: hoc ē qd  
 infirmas et lubricas rogatio  
 nes elidat ad xpm: qui om̄s  
 irrationabiles mot⁹ sui reuerē  
 tia et discrecoe cōminuat: vt  
 si qd adulterio amore raptat: ex  
 cludat ignē copulāqz mētricis:  
 et se studio abducat vt xpm ac



quirat Didicim⁹ et agendam  
pēitentiā et eo agendam tpe  
quo culpe deservescat luxuria  
et ī captivitate p̄m̄ positos: reue-  
rentiores t̄hos vsurpatores esse  
debere Idam si moysi p̄cipius  
accēde gestienti ut cognitionem  
mysterij celestis hauriret dicit:  
solue calcamētū pedū tuorū  
quāto magis nos aīe nr̄e pe-  
des exuere vinculis corp̄alib⁹  
et gressus om̄s m̄di istū nexū  
debem⁹ absolue. Deo  
gratia Amen

**I**n capit de virginitate beati  
ambrosij episcopi ad sorore  
liber primis

**S**iuxta celestis  
sententiā veri-  
tatis verbi to-  
cius q̄druq; oio-  
sum fuerimus  
locuti: habem⁹  
prestare rationē vel si vnus  
quisq; seruis talenta gracie  
spiritalis sibi credita que nū-  
mularijs diuidenda forent  
ut crescentib⁹ multiplicarentur  
vsuris intra terram suā vel  
quasi timidus fenerator vel  
quasi auarus possessor abscon-  
derit: non mediocrem dño re-  
uertente offensam incidet iure  
nobis verendū ē: quibus licet  
ingeniū tenuē necessitas tñ  
maxiā eloquia dei credita po-

puli feneratori mētibus: ne vo-  
cis quoq; nr̄e postatur vsura:  
presertim cū studiū a nobis  
dñs nō profectū requirat. Vñ  
scribendi aliqd̄ sententia fuit.  
Maioze quidē periculo pudoris  
auditur vox nr̄a: quā legitur  
Liber eī nō erubescat Equidem  
ingenio diffusus sed diuine  
misericordie prouocatus ex-  
emplis: sermonē meditari  
audeo Nam volente deo asi-  
na locuta ē Sed si in michi sub  
istū seculi onerib⁹ constituto  
assistat angelus: ego quoq;  
mūta diu ora laxabo Potest  
eī solue impedimēta impericie:  
qui nulla asma soluit natura  
In archa veteris testamenti  
vurga floruit sacerdotis facile  
deo ut in sancta ecclesia de  
nostris quoq; verbis flos ger-  
minet. Cur autē desperandū  
qd̄ dñs loquat̄ in hominibus:  
qui ē locus in sententiis Deus  
nec rubū est dedignat⁹: atq;  
vtinā meas quoq; illūnet spi-  
nas Erūt fortasse qui etiam  
in nr̄is sententiis aliquē muret  
lucere fulgorem: erūt quos  
spina nostra non orat⁹ erūt  
quib⁹ de rubo audita vox  
nr̄a soluat de pedib⁹ calcia-  
mentū: ut impedimētis cor-  
poralib⁹ exuatur mentis in-  
cessus. H̄ h̄ sanctorū merita  
virozū vtinam me sub illa  
infructuosa adhuc fici iarentē